

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la libération de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS NL SPAUDOS BENDROVĖ.
Redaguoja REDAKCINĖ KOLEGIJA
Telefonas: (514) 366-6220

Second Class Mail. Registration Nr. 1952. Return postage guaranteed.
Postage paid at Montreal, CP. Published by the Independent Lithuanian
Publishing Co. at 7722 George St., LaSalle, P.Q. H8P 1C5

Metinė prenumeratos kaina Kanadoje — \$ 14.00
Visur kitur — \$ 15.00 Rėmėjo — \$ 20.00

P.S. Bendradarbių ar korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai turi atitikti redakcijos nuomonei. Rankraščiai gali būti trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra, grąžinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija arba leidykla neatsako.

AR PAJĖGSIME, AR NORĖSIME ?

Kur ne kur jau švysteli ženklai, kad vasara iš lėto grėžiasi nuo mūsų. Vėsta naktys. Gatvėse skubančiųjų darban počius dengia megstinukai ar švarkai. Pradedą skleistis asrų žiedai, pievų žalumas įgauna rasvą atspalvį, pamargintą geltonžalių šluotelėmis. Reklamose rudens ir net žiemos mašos. Diena trumpėja...

Atostogos baigiasi. Jos suteikė ne tik poilsį ir malonumą, bet ir kasdienės rutinos pakeitimą. Parašiai, kaip Naujų Metų išvakarėse, darome planus, naujus "įžadus" kaip gyvensime šį rudens, nuo rugsėjo mėnesio... Pasigirsta ir atsidūsėjimai, kad ir vėl prasidėsiančios bėdos, rūpesčiai, vėl "tas pats".

Nepamirškime, kad tik nuo mūsų pačių priklauso, kad "to paties" nebūtų. "Tas pats" susiklosto, kuomet leidžiame sau nuslysti į įpročius, siaurinančius mūsų gyvenimą, prislegiančius nuotaiką įprastu neigiamu atsinešimu į įvykius, į savo visuomenės pastangas, o kartais, labai paprastai, net ir į griaunančius sveikata.

Tik nuo mūsų pačių priklauso, ar pasiryšime įsigyti naujų, teigiamų įpročių. Įpročių, kurie būtų naudingi ir sau, ir mūsų bendruomenei, visiems lietuviams. Būdų, atsigavusioms akims apsižvalgius, tikrai atsirastų.

Šalia "muilo operų" televizijoje, raskime laiko ir paskaityti tokias knygas kaip "Ažuolynėlis", "Vaivos Ryškė", "Alšėnų Kunigaikštystė", "Soviet Genocide in Lithuania"...

Šalia "True Story" ar "Womans Day", "Track and Field" - kur pulkių receptų, maudų ir grožio patarimų, žvejų apyvokos mandrybės vilioja akis - perskaitykime savųjų laikraščių ne tik atgalvės ar savo kolonijos kronikos žinutes. Ugdykime savo žmogiškąjį akirašį kuo platesnį, o kartais ir gilesnį. Taip neleisime sumenkėti savo kalbai, kuri vis labiau kasdieniškėja. Nepasinersime vėl į "tą patį" asmeniškai siaurą gyvenimą, tuos pačius pokalbius. Nusikratysime "to paties" su metais mūsų vis labiau griaužiančio slogužio, kad visą laiką vis "tas pats". Tikrai norėsime, tikrai pajėgsime!

P l u n k s n a

UŽUOMINOS GRĮŽIMUI PRIE AUKSO STANDARTO

Antrajam Pasaulinui Karui artinantis prie galo 1944 metais, Bretton Woods, Amerikoje, buvo sušaukta įvairių sričių specialistų - bankininkų ir ekonomistų - konferencija sutvarkyti pokarinę finansinę struktūrą. Konferencijos dalyviai pasiūlė JAV dolerį padaryti visų valiutų pagrindiniu atsiskaitymo vienetu, sutariant už aukso 31,105 gr. gryno aukso bus mokama 35 doleriai. JAV vyriausybė su šiuo nutarimu sutiko ir tokia padėtis tęsėsi iki 1971 m. rugpjūčio 15 d., kada prezidentas R. Nixon'as paskelbė, kad nuo Bretton Woods atsisako, nes pasikeitė pasaulio ekonominė padėtis. Atsisakymą dar labiau paskubino Prancūzijos prezidentas Charles de Gaulle, kuris pradėjo akciją už grįžimą prie aukso standarto ir Prancūzijos ižde susikaupusius dolerius pradėjo keisti į auksą aukščiausio paminėto kursu.

Prancūzijoje dolerių susirinko, kada joje buvo įkurtas NATO štabas ir gavus stambias dolerių sumas iš Marshall plano arba Europos atstatymo programos. Pasibaigus karui, Amerika labai daug padėjo Europos sugriautam ūkiui, atstatant pramonę, žemės ūkį ir prekybą, norint sustiprinti jos saugumą prieš sovietinę Rusiją. Ši programa Amerikai atsiėjo virš 20 bilijonų dolerių.

Kraštams, gavusiems Amerikos paramą, pradėjus keisti dolerius į auksą, jo kaina pradėjo kilti, dolerio vertė krito ir JAV pajuto, kad aukso atsargos pradėjo tirpti, parduvinėjant po 35 dolerius unciją.

Prezidentui R. Nixon'ui nuo susitarimo atsisakius, doleris buvo paleistas į piniginę rinką laisvai plaukioti ir susirasti savo vertę tarp kitų kraštų valiutų. Amerika atpalaidavus dolerį nuo auksinio inkaro, stipriai buvo sukrėstos ir kitų kraštų valiutos ir visas finansinis pasaulis, nes buvo dolerių pagrįstos. Jis tačiau atlaikė didžiulius ekonominius smūgius, pridengtas Amerikos pramonės galybės ir liko kietosios valiutos atstovu tarptautiniame atsiskaityme už parduotas prekes.

Karų ir suiručių metu, popierinių pinigų keitimas į auksą dažniausiai suvaržomas, nes auksas lengvai dingsta iš apyvartos palikdamas infliaciją, depresiją ir kainų nepastovumą. Aukso žmogus ieškojo ir troško per visą istoriją, o ji suradęs slėpė kur įmanydamas - požemiuose, urvuose, 2 psi.

slėptuvėse, tik Egipto faraonai savo pomirtines buveines, tikėdami kad auksas turės reikšmės ir pomirtiniame gyvenime, nes jis niekada nenustoja savo patrauklumo - jį mėgsta ir dievai. Tą patį tvirtina ir modernių laikų ekonomistai ir finansininkai, įvairių piniginių transakcijų žinovai, sakydami kad jo troškta visi žemės gyventojai, kurių priskaitoma apie 4,5 bilijono. Dėl aukso trūkumo pirmiausia tampa patenkinami karaliai, imperatoriai ir diktatoriai, nes auksas yra jų politinis barometras, kada pradėti karus ir apiplėšti kaimynines tautas.

Gilios senovės pavyzdys: Lydijoje 6 a. pr. Kr. viešpatavo karalius Krezus, jis vesdamas karus ir plėšdamas kitas tautas buvo tiek praturtėjęs, kad pradėjo kaldinti monetas iš aukso, sidabro ir liedinti iš gintaro, kurio pristatydavo finikičiai pirkliai iš tolimos Baltijos jūros pakrančių. Amžių bėgyje sunyko jo sukurta imperija, tapdama dabartinės Turkijos Anatolijos provincija. Žmonės užmiršo karaliaus Krezo vardą, bet paliko jo išleistieji auksiniai pinigai. Ne nuoramos archeologai besikapstydami po jo sostinės griuvėsius, turtingųjų kapuose surado Krezo auksinių pinigų. Įdomu, kiek aukso paslėps arabų šelkai savo mauzoliejuose jo pakankamai prisiplėšę už parduodamą naftą? Izraelio išpuolis prieš Irako atominę jėgainę sukrėtė netik arabų pasaulį, bet ir auksą, nes jo kaina New Yorko biržoje tuojau pašoko 13,50 dol. už unciją mokant 473,50 dol.

Auksas netik Amerikos ūkiško progreso išugdyme, bet apskritai visų tautų ekonominiame gyvenime yra suvaidinęs didelį vaidmenį, kuris prilaikydavo įvairių audrų blaškomas valiutas, neleidamas joms žūti infliacijos ar depresijos bangose. Praėjus audroms, jis vėl suskambėdavo piniginiame vienetu. 18 a. pradžioje, išaugus Anglijos Imperijai, auksas pasirodė lordiškame vos tik 0,24 uncijos svare, iškeldamas svaro kaip pasaulio pinigų vertę. Tos 0,24 aukso uncijos labai daug prisidėjo prie imperijos išaugimo, kuri laikėsi bent porą šimtų metų ir išdo kancleris nedrįsėdavo keisti svare aukso kiekio, nes jis atitiko paklausą ir pasiūlų dėsniui.

Napoleonas bandė aukso svaro reikšmę sumažinti, bet anglai, pajutę pavojų, tuojau suspendavo svarus, pagrįstus auksu. W. Churchillis 1925 m. vėl grąžino svarui auksinį inkarą - 0,24 uncijos, bet truputį apsiriko, nes toks aukso kiekis jau nebeatitinka ūkiškos pusiausvyros išlaikymui: išbujojusi infliacija, darbininkų streikai inėšė į gyvenimą suirutę. Anglija, bėdų spaudžiama 1931 m. atsisakė nuo aukso standarto.

Depresija persimetė ir į kitus kraštus, kurią pajuto ir JAV. Prez. F. D. Rooseveltas 1933 m. irgi sumažino dolerio auksinius pagrindus, net uždrausdamas amerikiečiams auksą laikyti namuose ir jį supirkinėti.

Amerikoje nuo 1792 m. veikė bimetalinė pinigų sistema, kurioje maišėsi auksinės ir sidabrinės monetos, popieriniai doleriai. 1900 m. buvo pereita grynai prie auksinės valiutos ir popierinius dolerius lengvai galėjai iškeisti į auksinius. Nepriklausomos Lietuvos litas irgi buvo prilygintas vienam dešimtadaliui dolerio vertės arba 0,150,462 gryno aukso. Litas iki pat Sovietų okupacijos buvo išsilaikęs savo auksinį inkarą, tik Amerikai sumažinus dolerio vertę, lito santykis su doleriu pasikeitė jo naudai, nes jamė padidėjo aukso kiekis iki 0,1693 gramo.

Dabartinė dolerio vertė reguliuojama biurokratiniais po tvarkiais, dažnai kaitaliojant diskonto procentus, kurie jam suteikia mažiausiai naudos. Ūkiškai atsilikę kraštai dažnai nusiskundžia, kad Amerika, Japonija, Vokietija juos išstumia iš laisvų varžybų. Ekonomiskai stiprūs kraštai lengvai gali sukonzcentruoti kapitalą, pasinaudoti technologine pažanga ir kt., lengvai galėdami patvarkyti gaminių kainas ir visą ūkišką politiką. Sovietų Sąjunga, girdedama nusiskundimų, tuojau atėjo su propaganda prieš kapitalistinę ūkininkavimo sistemą, ypač puldama dolerį, kaip visų blogybių šaltinį. Prez. R. Nixon'o gražaus sambūvio metu (1971) dėl stokos apdirūmo buvo atkabintas auksinis inkaras, įnešant tarptautinę ūkišką santykiavimo suirutę, bijant kad gali išsekti Amerikos aukso atsargos.

Baimė turėjo ir šiojį tokį pagrindą, nes pasaulyje yra trys stambieji aukso pristatytojai: Sovietinė Rusija, Pietų Afrika ir JAV-bės. Pietų Afrika aukso iškasa daugiau negu pusė viso pasaulio produkcijos - 21,7 mil. uncijų. Kiek iškasa Sov. Sąjunga vargiai kas galėtų pasakyti, nes ji kasė vergai ir vergų darbas jokiaje sovietinėje statistikoje nenurodytas, bet spėjama kad apie 60 mil. uncijų. Amerika nuo pat didžiosios pasaulinės depresijos buvo sukaupusi netoli 60% viso pasaulio aukso atsargų.

The Grand Old Party - respublikonai - besivaržydami dėl Baltųjų Rūmų 1980 m. į savo programą buvo įtraukę ir grįžimą prie aukso standarto, nes visas pasaulis žiūrėjo,

Iš kairės: Peter BRIDGES, JAV Valstybės Departamento Rytų Europos Skyriaus direktorius, padaręs pranešimą apie JAV politiką Baltijos valstybių atžvilgiu, Vytautas KUTKUS, JAV Lietuvių Bendruomenės pirmas vicepirmininkas ir Vytautas KAMANTAS, Pasaulio Lietuvių Bės pirmininkas.

Nuotr: J. V. Daniol

IN THE SOVIET SCHOOL

/Documentation from LKB Kronika Nr. 45

VILNIUS

On October 3, 1980, Andrius Tučkus, a first-year psychology student at the history department of the State University of Vilnius who with his friends had helped out on the state farm near Kėdainiai, was summoned by Br. Sudavičius, university pro-rector for academic matters, who is temporarily acting director. When the youth presented himself, the pro-rector greeted him with the following words: "So, you're a believer? Maybe you even wear something holy around your neck?" "Why, is it wrong for me to be a believer? The Soviet Constitution guarantees freedom of conscience", boldly replied the student. "You can go seek freedom of conscience elsewhere, but not at the university", pro-rector Sudavičius arrogantly replied. Tučkus was immediately read a letter signed by the rector, stating that for actions and beliefs incompatible with the morals of a Soviet student, for signing slanderous documents, for anti Soviet activity, for "indecent" behavior at the trial of Sasnauskas and Terleckas, it has been decided to expel him from the university. Aware of who decides in our society, Tučkus telephoned the security police and asked them to explain why he was being expelled from the university. The call was taken by Second Lieutenant A. Bimbyris who did not venture to explain. He connected him with Lieut. Colonel Baltinas. Baltinas arrogantly confirmed: "We are expelling you!" but yet had enough "political wisdom" not to include the youth's religious convictions among the reasons for the expulsion. Lieut. Col. Baltinas promised "to allow" him to study the following year if he refrains from all activities and renounces his friendships with nationalists.

JCVAINIAI /Rayon of Kėdainiai/

In the afternoon of February 28, 1980, funeral services were conducted for the elderly Mikalina Vasylienė. The deportment grades of Josvainiai Middle School students Roma Bernotavičiūtė grade 2 C, /homeroom teacher Mrs. Abukauskienė, /grade 5B student Lilijana Šilkaitytė, /homeroom teacher Mrs. Kudavičienė and grade 5A student Genutė Brigytė, /homeroom teacher Mrs. Kaminskienė were lowered down to unsatisfactory just because they attended the funeral services and sang religious hymns.

BIRŽAI

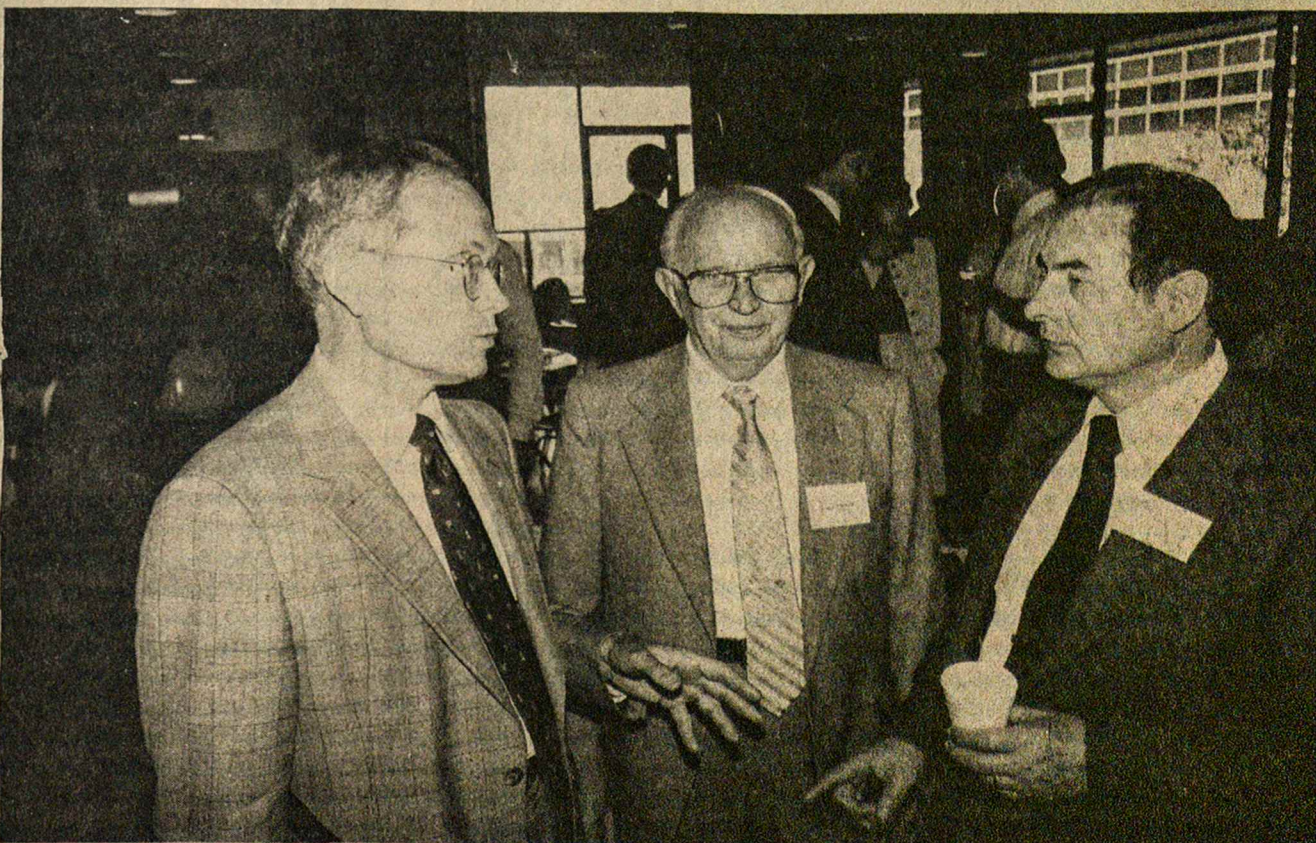
On August 27, 1980, Principal Konradas of Biržai Middle School No 2 stopped grade 8 A student Virginijus Meškauskas in the hallway and took him to the office. The principal began to scold the student for wearing a cross around his neck and also asked where he had obtained it. Virginijus explained that he had found the cross and now wears it out of respect. Without commenting, the principal tore the cross from the student's neck and has not yet returned it.

kokių priemonių imsis naujasis prezidentas infliacijos nugalėjimui. Laimėjus rinkimus, finansininkų ir bankininkų sluoksniuose vėl iškilo šis klausimas. Problemos gvildenimui yra sudarytas iš 17 ekonomistų ir kitų specialistų komitetas. Jis turi paruošti planą, kad pinigai arba doleris atgautų vertę, žmonių pasitikėjimą ir būtų pastovi vertė matu, kur būtų verta taupyti juodai dienai. Tačiau Komitetas jau iš pradžių susidūrė su nemaža problema: kokių santykiu aukso pagrįsti dolerį, kad visa sistema būtų suderinta su "Federal Reserve" vaidmeniu (kuri turi teisę leisti pinigus pagrįstus auksu), nesugriovus ūkiškos pusiausvyros, ir kad pagal dolerį galėtų rikiuotis kitų kraštų valiutos. Kad netektų Myron Scott išrašyti čekį ant savo marškinų nugaros atsiskaitant už federalinius mokesčius. Šis keistas čekis pasiekė "Federal Reserve Board" banką ir buvo iškeistas, nes trūko pinigų biudžeto subalansavimui.

Dolerio vertės nepastovumas sukelia nepatogumų vyriausybei ir Tarptautiniam Monetariniam Fondui, kuris dažnai šaukia konferencijas, beiškodamas žinovų patarimo, kaip išbristi iš finansinių painiavų. Bet faktas lieka faktas, kad politikams visada trūksta pinigų, nežiūrint kokią vertę jis beturėtų ir grįžimas prie aukso standarto suvaržytų nepagrįstų pinigų spausdinimą, nes tektų atsižvelgti į turimo aukso atsargas.

P. I N D R E I K A

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS ir JAUNIMO SĄJUNGOS
POLITINĖ KONFERENCIJA NEW YORKE, š. m. VI.12-13d.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

KONTRAVERSINĖ MŪSŲ ŽEMĖS ATEITIS

Ar reikalinga rūpintis mūsų žemės ateitimi, jei tą ateitį nulėmia mūsų gyvybės davėja, saulė. Saulės energija pakelia lietų, debesį, varo vėjus ir daro fotosintezę augaluose, kurie maitina visus gyvus padarus. Bebe-reikalo ta saulė praeityje buvo daugelio tautų dievinama, nes jos gajūs spinduliai su-tvėrė ir palaiko tą neišsivaizduojamo įvairovumo gyvybės pasireiškimą. Todėl atsiranda spėjimų — pranašų, kurie sąryšį su numatomais saulės energijos pasikeitimais, vaizduoja mūsų žemės ateitį ir jos gyventojų likimą.

Buvo laikas, kad žemės klimatas buvo daug šiltesnis ir kada išbujojusių milžiniškų augalų ir jų liekanų per ilgą laiką susidarė didžiuliai akmenų anglijos klodai net tokioje šiaurėje, kaip Spiebergero salos. Gl vandenynų planktonai, nesuskaitomi milijardai beveik mikroskopinių augalėlių ir gyvulėlių, kurie baigė savo gyvenimo ciklą, nukrisdavo į okeano dugną, per milijonus metų sudarė didžiulius kodus. Šie vėliau, keičiantis jūrų paviršiui ir užnešti žemių, pavirto į nūdien branginamą žmonių alyvą bei dujas.

Vėliau žemė atvėso, ir yra įrodyta, kad laiks nuo laiko žemė atlanko ledų gaidynė. Ledai ištirpsta, ir vėl tūks-tantmečius čia klesti gyvybė. Yra susirūpinusių mokslininkų, kurie tvirtina, kad ledų gaidynė neužilgo vėl atlankys mus, ir tie ledų kalnai pasislėks iš šiaurės ir apims nemažus, dabar tirstai apgyventus plotus. Ar tai nėra

tikrai gąsdinanti perspektyva? Ir mūsų taip aistringai mylinti Lietuvėlė gali pakliūti po tais negailestingais ledkalniais. Bet, kodėl save gąsdinti, jei tai būtų neišvengiama tikrėybė. Juk dar nežinia, kiek šimtmečių praeis, iki ta pragaištinga ledų gaidynė aplankys žmonių.

Kiti vėl pranašauja žemės atšilimą. Didžiuliai kiekiai įvairių nuodingų gazų (angliarūgštis ir kt.) kasdien kyla į erdvę, kaip atliekos nuo tų deginamų alyvos ir dujų produktų (fabrikai, automobiliai, lėktuvai, laivai, namų šildymas). Sakoma, kad viršutiniame oro sluoksnyje susidarys lyg koks "skrynas" — uždanga iš tų degalų atliekų, kurie praleisdami saulės spindulius į žemę, jų atgal (ypač šiluminių spindulių) į erdvę nepraleis, tą šilumą sulaukys ir žemėje pasidarys kaip šiltnamyje: pakils vienu ar kitu laipsniu žemės temperatūra, ir... ištirps ašigalių ledkalniai. To pasėkoje vandenynų paviršius gerokai pakils, ir vanduo užlies daugelį pajūrio miestų. Ši baimė perspektyva, jeigu ji ištikrų įvyktų, tai dar ne šiandien ir ne ryt. Dar praeis eilė metų ir jei tie spėjimai pasitvirtintų.

Oro teršimas bendrai yra viena iš pagrindinių problemų, kurios liečia žmonijos sveikatingumą. Ką jau bekalbėti, jei į tą tarpą išibrautų pasaulinės atomo skerdynės, kažin kiek daug žmonių pajėgtų išvengti tų žudančių sprogusių atominių bombų kritulių, kurie mirtinai terštų žmonių alsuojamą atmosferą.

Jei oro švara yra žmonių problema — rūpestis, tai ne kiekviena žemė problema yra su vandeniu, be kurio jokia gyvybė neįmanoma. Jau dabar JAV yra miestų, kur darosi vis sunkiau aprūpinti jų gyventojus vandeniu. Net toks Brockton'as (100.000 gyv. miestas) šią vasarą uždraudė daržų ir pievelių betkokį prie namų laistymą, nes vandens rezervuarai labai žemai nuseko, o lietus ar sniegas nebuvo užtektinai dosnus. Ne taip mažai atsiranda kasančius nuosavus šulinius arba statančius po stogų vamzdžiais įvairaus didumo statines sugaudyti lietaus vandens.

Dar blogiau yra su žemės gyventojų nenustojančiu daugėjimu. Berods, šio šimtmečio karuose žuvo žmonių milijonai, bet žmonių prieauglis pasibaisėtinoje proporcijoje vis auga. Maisto ištekliai leidžia padidinti žmonių skaičių nuo vieno iki virš 4 milijonų. Bet ar tolesnis maisto išteklių didėjimas bus užtektinas, jei žmonių skaičius spontaniškai ir be sustojimo didės? Tai didelis klausimas, juo labiau kai ir šiandien yra nemažai badaujančių žmonių. Kaip išsimaitins tie nauji priaugančių žmonių milijonai ir kaip pasikeis žmonių sąstata, jei baltoji rasė savo kūdikius dar negimusius žudys (vien JAV užregistruoja kasmet milijoną ir daugiau abor-

tu), o tamsiaodžių ir Azijos tautų skaičius nesustabdomai daugės? Nors demokratinis dėsnių sulygina ypač politines teises visų be rasės skirtumo žmonių, bet gyvenimo tikrėybėje tu žmonių kultūros ir technikos kėlimo bei progreso vertė neprilygsta.

Baigiant kontraversinės žemės ateities trumpą apžvalgą, tenka prisiminti, kad mūsų žemėlė neturi neišsenkamų išteklių: nei įvairių pramonei būtinų mineralų, nei neišsenkamų energijos šaltinių, ir pagaliau, nesustojamai didėjančių žmonių alkanų burnų skaičių maisto. Antra, vėl nusiskundžiama, kad miškų plotams kasmet mažėjant, pažeidžiama ekologinė pusiausvyra. Ką gi: jei brohtozaurų ir jiems panašių gaidynė užsitęstų net iki 150 milijonų metų, tai žmonių viešpatavimo žemėje gaidynė tebesitęsia dešimtį ar gal kiek daugiau tūkstančių. Pagaliau, kas gali atspėti mūsų garbinamos saulės kapryzus, kurios šiluminė energija irgi nėra neišsėmiama. "Reader's Digest" šio mėnesio straipsnyje — "What New Under the Sun?" (Kas naujo po saule) rašo, kad net labai nedidelis jos mums siunčiamos energijos pakeitimas — sumažinimas, kuris yra spėjamai laukiamas netolimoje ateityje, galėtų būti žmonių ateičiai lemtingas ir net tragiškas.

J. Valiūnas

P.S. Šio straipsnio autorius š. m. birželio mėn. 29 d. sulaukė gražaus 85 metų gimtadienio. Linkime sveikatos ir mūsų nepamiršti savo rašiniams!

Beje, šis J. Valiūno straipsnis yra šimtas / 100 / mūsų savaitraštyje. Sveikiname! "NL" Red.

Arčiau miesto, prie Lukiškio aikštės (Muravjovo laikais čia buvo šaudomi ir kariai Lietuvos sukilėliai. S. V.) kyla į viršų rusvas šv. Pilypo ir šv. Jokūbo bažnyčių bokštai. Kiek toliau, kitoje Neries pusėje, ant kalnelio šv. Rapolo bažnyčia. Nepertoliausiai, senoje miesto dalyje, kaip didelis ledo blokas, šv. Jono didinga šventovė. Dar toliau, einant Aušros Vartų link, pilkoji šv. Katarinos bažnyčia. Kur tik pažvelgsi, matai geltohus Dominikonų pastatus ir bažnyčią. Toliau vidurmiesty, prie Neries gelsvi šv. Petro ir Pavilo Antakalnyje bažnyčios pastatai, kurių viduje yra tūkstančiai žymiųjų skulptorių kūriniai ir darbai, kurių mažai yra pasaulyje.

Tačiau čia, turisto ciceronė, aiškino, Napoleonas su savo armija įžygiavęs į Vilnių nuo Phulankos ir sustojęs ilgai, ilgai žiūrėjo į tą Vilniaus miestą, kuris tuo laiku po Peterburgo ir Maskvos buvo didžiausias Rusų imperijos miestas.

Eidami žemyn nuo Tauro kalno į pagrindinę, puikią miestą gatvę, dabar vadinamą Leninu vardu, — buvusią George, Mickevičiaus, Gedimino, matėme pilną judančių ir skubančių žmonių. Tą kelią, vėliau autorius ir naudojo savo viešnagės metu Vilniuje. Daugiau apie įvairius Vilniaus įvykius papasakojo vietiniai gyventojai.

Lietuvių, lenkų ir gudų nuomonės ir pasiskaidymai.

Visi tie Vilniaus gyventojai gerai supranta ir pažįsta šio miesto charakterį ir jo istoriją. Siūlė autorui apžiūrėti Katedrą ir Gedimino aikštę. Katedra dabar yra paversta "Paveikslų Galerija", tai buvusi Lietuvos širdis. Legenda sako, kad toje vietoje kunigaikštis Šventaragis 1270 m. buvo pastatęs — įkūręs Dievalčio Perkūno garbinimo pastatą. Čia, tokiam ažuolų miške buvusį Perkūno stovyklą, prie kurios buvo garbinamas Dievaltis. Čia degė amžinoji ugnis, kurią saugojo vaidilutės ir vaidylos. Palaipsniui toje vietoje pradėjo kurtis gyvenvietės — Antakalnio link. Neužilgo čia išdygo ir Kreivoji Pilis.

1320 m. kunigaikštis Gediminas iš Trakų išvyko į Šventaragio kalną medžioklėn. Po pavykusios medžioklės, užmigęs, susapnavo, nepaprastą sapną. Jame matė garsiai staugiantį geležinį vilką. Tą nepaprastą sapną Lizdeika Gediminui taip išaiškino: Geležinis vilkas reiškia Lietuvos sostinę Vilnių, o vilko garsas staugimas — tai Vilniaus miesto garbingas garsas pasaulyje. Toji legenda bemaž tapo istorijos tikrove, kurią poetas Mickevičius puikiai aprašė knygoje "Ponas Tadas". Ant to kalno, kur Gediminas medžiojo, jis vėliau pastatė galingą tvirtovę — pilį. Tos tvirtovės atremontuoti likučiai, kuriuose randasi muzėjus, ir šiandieną liudija, kad tai yra senas Lietuvos miestas — sostinė.

Vėliau, apačioje kalno, buvo pastatyta kita pilis, kurioje gyveno Lietuvos kunigaikščiai ir Lenkijos karaliai. Toji apatinė pilis tapo apleista ir sunaikinta. Toje vietoje vėliau garsė gyvuliai. Ji buvo pavadinta "Cielėtnik" — Veršiukynas vardu. Pilies likučiai buvo išgraibstyti 1799–1805 m. (lenkų okupacijos metais toje vietoje buvo parkas — sodelis, kur vakarais rinkdavosi prostitutės. S. V.).

Šiandieną žiūrint į tą Vilniaus apylinkę, sunku įsivaizduoti, kad čia kadaise buvo viduramžių Lietuvos centras. Kad čia kadaise buvo deginami ant laužo Lietuvos kunigaikščiai ir kiti didikai. Paskutinis toks pagoniškas laidojimas įvyko.

algimanto skiltis

KEIKSNOJIMAI

Ar gali būti kas nors įdomaus ar dėmesį patraukiančio rašiny apie keiksmažodžius? Pirmą žvilgsnį metus, išties, tuoj pat atrodytų, kad tai tema neverta jokio nagrinėjimo. Tačiau vis ilgiau gyvenant anglo-saksiškoje aplinkoje, anglų kalbos besiklausant, pradedi daugiau ir dažniau įvertinti gimtąją lietuvių kalbą. Jauti, mažai ir suprantanti tikrą grožį ir ritmą savosios lietuvių kalbos. Gal ji ir keistai skamba jos nemokantiems, bet, turbūt, dar keisčiau skamba lietuviškai ausiai ir skoniui, kad ir ta pati anglų kalba.

Savo metu galvojome, tikėjome ir žinojome, kad, pavyzdžiui, rusų kalboje pilna įvairių nešvankių išsireiškimų, tikrai "riebių" ir gilių keiksmažodžių. Tačiau, kai plačiau susipažinome su anglų kalba, patyrėme, kad šioje srityje, ji ne tik kad neatsilieka nuo rusų, bet kaikada net ir gerokai pralenkia ją. Tiesiog stebėtis tenka, kad viena iš didesnių ir ryškesnių pasaulio kalbų, turėtų tiek daug įvairių reikšmių keiksmažodžių, kuriais gali "didžiulioti" anglų kalba. Kai kurie jų yra, tarsi vertimai iš rusų kalbos, bet užtenka ir visiškai originalių išsireiškimų, būdingų anglų kalbai, tokių, kokių, drąsiai tarkime, lietuviškai nėra ir nebus jokių atitikmenų.

Kiek apšvelninti jie jau girdimi televizijos žydriojo ekrano programose, tiesiau ir visai jau nesivaržant naudojami kino ekranuose, o taip pat kasdien girdimi darbovietėse ar ir išvis gyvenamos aplinkos gyvenime.

Kad ir kaip būtų keista, bet jau ir moterys visa tai girdėdamos neberausta ir akių nenuleidžia. Neretai matai ir jas kartu su vyrais kvatojant, išgirdus anekdotą ar pasakojimą, kurį čia, žmogus, nedrįstumei nei pakartoti, nei išversti. Vadinasi, po truputį dingsta amžiais puoselėtas moteriškas kuklumas, gėdos jausmo pajautimas. Va, dalinai iš to gali jausti, kokią didelę įtaką asmenybės brendimui turi kalba. Štai, mūsų lietuvių kalba būdama švelni, neturėdama jokių reikšmingų vulgarumų, "dvigubos" reikšmės posakių ar išsireiškimų, jau savaime prisidėjo prie pozityvaus asmenybės brendimo vaiko ar jaunuolio amžiuje. To, deja, negali pasakyti apie anglų kalbos plonybes, kai vaikas "mokosi" nuo mandrų pypkinių išrašymų viešų prausyklų sienose. Čia, vadinasi, taip jau "įprasta".

Tiesa, tą grafiti būta anais laikais ir Lietuvoje, tačiau jų turinio, esmės ir žodyno negali nei iš tolo lyginti su nešvankios reikšmės išrašais anglų kalboje. Lietuvių kalba liekasi ir toliau nuostabiai tyra, šviesi ir neabejotinai skaisči.

Gaila, bet visumoje žvelgiant, mes to kaip ir neįvertiname, nors tas faktas ir turėtų sudaryti savotiškos reikšmės žodyną. Šiuo atveju mums tikrai nederėtų liūdėti, kad mūsų kalba nėra pakankamai "moderai", ar atsilikusi nuo kasdienės reikalavimų.

Reiktų galvoti, kad keiksmažodžiuose, lietuviškas žodynas nėra nei gausus, nei įvairus, lyginant su kitomis kalbomis. Bet tai daugiau būtų teigiamo savybė. Visur ir visada pilnai galime apsieiti be tų ekstra papildymų, vadinamais keiksmažodžiais, lietuvių kalbos bendrojo žodindumo, skambumo ir senųjų kalbos formų. Kaip tik stoka tų kalbinių niekalų, kartu liudija lietuvių kalbos kultūringumą, pačios tautos emocijų stovį, bendrąją inteligenciją ir nuosaukumą. Kodėl tuo nesididžiuoti?

1382 m. Tada čia buvo sudegintas kunigaikštis Kęstutis. Tai buvo paskutinis tradicinis laidojimo apeigų atlikimas. Su tuomi pasibaigė pagoniškosios Lietuvos istorija.

Priverstinis Lietuvos masių krikštas.

Po penkių metų toje vietoje vyko jau kitos apeigos. Kęstučio brolė Jūzė, atvykęs su žmona Jadvyga ir didėle palyda dvasiškųjų, riterių ir įvairių pareigūnų iš Krokuvos į Vilnių, sunaikino tą lietuviams brangią vietą, priversdami kardu ir ugnimi prievarta krikštyti suvarytas lietuvių mases. Suvarytoms iš visur žmonių grupėms, laistant juos vandeniu buvo duodami vienodi vardai visai grupei, kaip Jonas, Juozas, Petras ir panašiai. Kad daugiau žmonių prilytų, jiems duodavo baltus apdarus, bei kitas menkystes.

Perkūno garbinimo vietoje Jogaila pastatė Katedrą ir įkūrė vyskupiją (ne tą Katedrą, kuri šiandieną ten randasi S. V.). Katedra vėliau buvo pavadinta šv. Stanislovo vardu, pagal vyskupą — kankinį). Nuo to laiko pradėta statyti ir kitos bažnyčios: šv. Jono, šv. Onos ir daugelį kitų. Vilniaus katedra tapo katalikiškos Lietuvos širdimi. Čia vyko visos didelės iškilmės.

Kęstučio sūnus, Lietuvos didvyris Vytautas, jo įpėdiniai ir net Lenkijos vėlesnieji karaliai Vilniaus katedroje iki Stepono Batoro, čia karūnavosi, gaudavo kunigaikščių mitras — titulus.

Vilniaus katedra — istorinių paslapčių vieta.

Katedros požemiuose dar yra begalo daug istorinių paslapčių. Ten tikriausiai randasi geologams, istorikams ir įvairiems mokslininkams neįkainojamų istorinių "deimantų", kurie Lietuvos praeities istoriją smarkiai praplėstų ir atidengtų daug nežinomų iki dabar dalykų. Joje buvo palaidoti: Vytautas, Švitrigaila, Korigiello, Jogailos brolis ir kitų žymių lietuvių.

Vilniaus katedroje, boroko stiliaus vienoje koplyčioje yra įmūryta įrašas "cor et viscera" — širdis ir viduriai. Tai Vladislavo IV — jo, Lenkijos karaliaus ir Lietuvos kunigaikščio palaikų vieta padėjimo. Kai kurių kunigaikščių bei karalių užmūrytos vietos buvo atrastos tik 1931 metais. Kiti didieji Lietuvos kunigaikščiai, Lenkijos karaliai išsiskrokuvoje — Vavelyje. (Kol lietuvių kilmės žmonės, nuo Jogailos ir Pilsudskio valdė Lenkiją, ji buvo didinga ir gana galinga, netekus jų, Lenkija žlugo. S. V.). / bus daugiau /

3 psl.

Vilnius — Mielas Miestas, — sako lenkai

STEPS VARANKA

"Vilnius tai mielas miestas". Toks buvo Lenkijos maršalo Josef'o Pilsudskio išsireiškimas, kuris tapo žinomas ir populiarius visoje Lenkijoje. Jis ir dabar yra dažnai kartojamas ir cituojamas knygoje ir spaudoje. Ypač lenkų išeivijos spaudoje.

Straipsnis tokiu pavadinimu viduryvasaryje buvo išspausdintas dabartinėje Lenkijoje katalikų laikraštyje "Tygodnik Powszechny" — visuomeniniame savaitraštyje. Straipsnis gana ilgas, ejo per tris numerius. Straipsnio autorius neminėjo, kad tas populiarius išsireiškimas apie Vilnių yra Pilsudskio, nes dabartinėje "Liaudies Lenkijoje" Pilsudskio vardas yra "tabu", pavojingas minėti.

Lenkų išeivijos laikraštis JAV-se "Gwiazda Polarna" ("Šiaurės Žvaigždė") perspausdino šį Grzegorz'o Bytnaro reportažą su redaktoriaus pastaba, kad minimas straipsnis tikriausiai bus įdomus, jaudinantis ne tik buvusiems vilniečiams lenkams, bet lietuviams, gudams ir visiems lenkams, kurie turi sentimentus tų netekusių žemių plotams. Tai busią informacijos apie lenkų kultūros palikimą — paminklus, sunaikintus okupacijų metais, ypač dabartinės tų Lenkijos žemių okupacijos. Iš to visko išlikę tik likučiai ir šėšėliai.

Sutikto lenko vilniečio paslauga — (iš mano kaip turistų 2-jų savaitės gyvenamos vietos Vilniuje).

Lankydamas Vilnių iki vidurmiščio turėjau eiti tiesiu keliu. Vedė jis pro 19 š. pastatyta Romanovų apleistą cerkvę Mažoje Pohuliankoje, — dabar Kalinausko gatvė, — pro Bonifraterių, baltų vyskupo rūmus, tačiau sutiktas vilnietis parodė kitą kelią palei "Sutuoktuvių Rūmus".

Vilnietis lenkas — tuteiszy — vietinis, vairuotojas, mėgėjas Vilniaus istorijos, kartais rašas į vietinį lenkų laikraštį "Czerwony Sztandar" — Raudonoji Vėliava, eidamas su autorium Daukanto gatvę, aiškino, kad neperseinausiai čia buvo apleistos protestantų kapinaitės. Čia kadaise buvo Wawrzynco Puttkamero, laimingo Mickevičiaus konkurento kapavietė. Tai čia, kaip skelbia vietinių žmonių pasakojimai, vasario mėnesį 1839 m. buvo slapta palaidotas, rusų sušaudytas Symonas Konarskis. Jis buvo kalvinių tikėjimo, apie tai mažai kur minima. Sutiktas vilnietis sakė, jo vardas pas juos yra labai gerbiamas.

Suktais parko takeliais priėjome prie Tauro kalno. Jo viršūnė yra plokščia. Anksčiau lenkų laikais vadinama Bufalova Gora. Iš čia matėsi apačioje puikus, kaip pasakoje Vilniaus miestas. Vilniaus vaizdas — lyg šiaurės Florencija. Miestas apačioje apsuptas mėlynai — pilko rūko supančiais miškais, apaugusiais kalnais ir kalneliais. Tarp jų plaukia vingiuojanti mėlyna upė Neris — Wilia, kur netoli prie Antakalnio pasitinka ją sesutė upelė Vilnelė — Wileika ir susijungia su Nerim Pakraščiuose, tolimoje Vilnių supa nauji, po karo pastatyti balti blokai gyvenamų namų. Iš tolo jie atrodo gana gražiai.

Lietuvių Išeivijos Operos Sukaktuvinis Spektaklis

IŠ "LITUANI"

KONRADAS

Laimėjau aš, Aldona,

Laimėjau tikrai!...

Ir niekas mūsų atskirt negali...

Taip, jau tėvynei nukrito žabangai,

teka giedrioji ryto aušra...

Tie bus laimingi, kurie daug verkė...

Aš myliu, Aldona,

Aldona tave aš aistringai myliu!...

Mes greitai grįšim į godotą šalį,

Tava širdis - ten bus širdis mana!

Ten rasim gimtą krantą ir girią žalią,

Tenai palaimos ir vilčių diena...

Ten atrasime laimę, širdžių sveikatą,

Tėvų padangė tai poilsio vieta;

Ten ir vėlyvą rudeninį metą

Sugrįš jaunatvė, lyg diena gimta.

Ten ir vėlyvą rudeninį metą

Dar žydės gimta diena!...

Taip... Mes greitai grįšim į godotą šalį,

Tava širdis - ten bus širdis mana,

Tik ten palaima ir laiminga diena!...

Tava širdis - ten bus širdis mana!...

"I Lituani" operoje vaizduojami senovės Lietuvos įvykiai. Libretistas buvo įkvėptas Adomo Mickevičiaus veikalo Konradas Valenrodas ir negalima pasakyti, kad galimybės būtų buvę išsemtos.

Kalangi tekstas buvo išleistas atskiru leidiniu, per skaičius net darėsi šiek tiek neramu toks silpnas ir "nuvandenintas" jis atrodė. Tuos vargšus lietuvių vis muša ir muša... Vis tie priešai aplinkui...

Operą išgelbsti kompozitorius Ponchielli savo kompiukuota orkestracija ir itališku temperamentu. Pradžioje tikrai laukėme su klausukų, kaip jis sukūrė 14-tojo a. lietuvių maldą...

Impozantiškai kilnių ir laisvų judesių vaidila Viltenis - Jonas Vaznelis - užliejo salę savo puikiu balsu ir užtikrinta vaidyba. Pradėjus kilti gerai išbalansuoto, grynų balsų choro ošimui ir melodijai išbanguotai sklindant, lyg aukuro dūmams, pasidarė labai įdomu ir visa kita buvo užmiršta.

Muzikaliai ši opera buvo tikrai puikiai pavykusi. Choras skambėjo tyrai, sulydytai, ištarimai aiškūs. Svarbiausia - jutosi didelę pažangą ir vaidybiškai, išlaikant vidinį dinamišką ryšį. Bendratimant, skambėjo chorai ir žymiai lengviau. Ar tai italo kompozitoriaus nuopelnas, ar tvirtai jį valdančio dirigento Alvydo Vasaičio, - sunku pasakyti. Tikriausia, abiejų.

Su pasigėrėjimu klausėsi pilna salė /III-ame/ spektaklyje/ Aldonos-Dana Stankaitytė, Erdvilio- Algirdo Brazio, kuris nepaprastai autentiškai atrodė ir puikiai dainavo ir vaidino/ Keriaus- Stefan Wicik. Juo reikia stebėtis. Ne tik dainavime jis daro pažangą, bet ir vaidyboje, o šiame veikale jo lietuvių kalba sunkioje ir ilgoje rolėje buvo pakankamai gera. Dana Stankaitytė turi puikų operinį balsą ir jis skambėjo šiame spektaklyje ypač maloniai, išlygintai ir muzikaliai.

Vadinamoje "cameo" rolėje ryškiai išsiskyrė Germanas- Bernardas Prapuolenis. Jo ritmingi julesiai, sukauptos pauzės, reakcija į kitus personažus jį iškėlė į tikrojo profesionalumo eiles. Margarita Momkienė dainiaus Vilniaus rolėje pasirodė tinkamai.

Įdomių šokėjiškų dainių parodė jaunas lietuvis šokėjas Viktoras Barauskas. Jo išvaizda, įgimtas elegancijos pajutimas buvo aiškiai matomas. Gero mokytojo rankose iš jo išeitų geras šokėjas su išbaigta technika. Birutė Barodickaitė dėkingo kūno ir veido šokėja, neturėjo progos pasirodyti įdomesnėje choreografijoje. Varžė, žinoma ir nedidelis šokėjams paliktas plotas scenoje.

Ne be reikalo amerikiečiai kritikai tvirtina, kad mūsų Operos choras pasidarė savo lygiu profesionalus ir net tokius kai kada pralenkiantis. Šį kartą, sukaktuviniam spektaklyje jo pažangumas ir pakili nuotaika buvo ypač jaučiama. Šia proga reikia pasakyti, kad jie ir atlaikė neįmanomai karštos dienos neventiliuojamo oje salėje sakykim, "pragarišką" bandymą. Tiek pralaidai dar turbūt ši scena nebuvo mačiusi, o salė tiek vėduoklių ir- popiečio spektaklyje- tiek apalpusių, nešamų ar vedamų iš salės. /Girdėjau kalbas, kad buvo renkami pinigai, ir jau surinkti vėdinimo sistemos. Kiti juos skaičiavo net dešimtimis tūkstančių dolerių. Bet dar vis neįrengta aparatūra.../.

Girdisi kalbos, kad amerikiečiai, kurie lankėsi mūsų Operos sukaktuviniam spektaklyje, panūdė I Lituani pastatyti Chicagos Lyric Opera programoje. Ši Opera pirmą kartą buvo pastatyta Milane 1874 m. 1884m. ji buvo pertvarkyta ir sutrumpinta, pastatyta Petrapilio teatre.

Mūsų iškiliųjų solistai Chicagos Lietuvių Operoje yra dainavę: Algirdas Brazis -77-se spektakliuose, Jonas Vaznelis -54-se, Dana Stankaitytė -52-se, Stefan Wicik -40-je, Margarita Momkienė -32-se, Bernardas Prapuolenis-17-je, Nerija Linkus-14-je, Algis Grigas 11-oje, Rex Eikums-1-me.

Lietuvių Operoje Chicagoje turėjo progos pasirodyti ir žymieji mūsų operos solistai kaip Stasys Baras, dainavęs 44-iuose spektakliuose, Gina Čapkauskienė-15, Aldona Stempužienė-Švedienė-19, Lilija Šukytė-5, Arnoldas Vokietaitis-5 ir kt.

Laimingas žmogus ir drąsus, - pagalvojau. Kad pažadą išpildys tikrai įsitikinau.

Antrajam poilsiui sustojome netoli Juostos ežero, iš kurio išteka Juostos upė. Išsimėtome šalia kelio esančiose sodybose, leidžiama trumpam pailsėti arkliams. Iš vietinių sužinojome, kad apylinkėje veikia bolševikiniai banditai, pasivadinę "Gražinos" vardu. Atsargumui išstatome sargybas.

Šnekama, kad rusų kariuomenė esanti jau prie Vilniaus. Sunku patikėti, kada jokių tikrų žinių neturime. Judame toliau miško pakraščiu. Slenkame su paruoštais ginklais, priekyje ir užnugaryje saugai. Dešinėje švytuoja išsitiesęs ežeras, už jo Pajuostinio kaimas, kairėje Montvilos, Butleriškių, Zerkiškių miškų masyvas ir Pašilvio pelkės, kuriose slapstosi raudonieji partizanai. Kažkur miško tankmėje nupokši pora šautuvų šūvių, nežinom savų ar priešų.

Laimingai pasiekiami Troškūnais. Ir troškūniečiai kraustosi į kaimus, dalis prisideda prie mūsų. Sutinkame keletą anykštėnų, atvykusių pora dienų ankščiau. Jie klausinėja mus, kas dedasi Anykščiuose, ir jie esą girdėję praeito rytmečio sprogimą. Mūsų grupę padidėjo arti dviem šimtais žmonių.

Minutei stabtelėjus, varomės toliau. Vakarop pasiekiami Juostininkų kaimą. Nakčiai įsikuriame kaimo trobose, daržinėse ir kiojimuose.

Vakarieniaujame kas ką turime. Mūsų grupė iš penkiolikos vyrų apsistoja paskutiniame kaimo ūkyje, prie kelio į Raguvėlę, šalia nedidelių senų kaimo kapinaičių. Kiti išsimėto po kitas Juostininkų kaimo sodybas. Iš šio kaimo yra kilęs Juozas Adomaitis, aktyvus komunistas. Sovietų Rusijoje pasiekęs aukštą postą, buvęs Gudijos Prekybos liaudies komisaru, vėliau kažkur dingęs - taip šneka troškūniečiai.

Poilsui įsitaisėme kiojime ant šviežiai suvežto šieno. Nors ir pavargę jaučiuosiu, bet užmigti negaliu. Sunkiai pergyvenu pirmuosius atsiplėšimo žingsnius. Ilgai netyla kalbos, - diskutuojame politinę padėtį, pasitraukimo prasmę ir pasipriešinimo galimybes. Galop viskas persimeta į lengvus poilsio atodūsius, sunkų nuovargio narkimą, ramų nakties miegą monotoniškai žiogelio čiurkenime, netoliese bėgančios srovės čiurlenime.

Vieškeliu kažkas skubiai nudardena, šalia kaimo esančiuose vienkiemiuose suloja šunys, už puskiometrio esančiam miške nuaidi keli paskirai šūviai. Slenka tamsi, rami, pirmoji šios kelionės naktis, stiprios sargybos apsaugoje.

Virš Juostininkų padangės išaušta lietingas liėpos tryliktosios rytas. Dangus apsitraukęs tankia juoda pilkų debesų marška. Išdžiūvusi žemė geria sodrų, visą dieną merkiantį lietų. Kelias apsidengia šlapia purvo tyre, tolimes -

Dirigentai buvo: Aleksandras Kužiūnas -14 operų ir 52 spektaklių, Vytautas Marijošius -6 operos, 11 spektaklių, Alvydas Vasaitis-7 operos, 14 spektaklių, Aloyzas Jurgutis -3 operos, 1 spektaklis.

Viso to milžiniško kūrybiško darbo išeivijos sąlygose nebūtų galima buvę nuveikti, jeigu ne ištvermingos ir pasiryžusios Operos valdybos.

Veteranas pirmininkas yra Vytautas Radžius -21 metus jį išbuvęs ir 1 m. vicepirmininku. Vaclovas Momkus -vicepirmininku dirbo 11 metų, išdininku 1 m., Jurgis Vildžiūnas- vicepirmininku 10 m., nariu 1 m., Margarita Momkienė - vicepirmininkė 9 m., Irena Navickaitė -6 m. vicepirmininkė, Sofija Dziugienė -vicepirmininkė 5 m., narė! m., ir visa eilė pasišventusių dainos menai žmonių, įvairiose kitose Valdybos sąstato pareigose.

Per tuos 25 metus darbo- nesuskaitomos rankos talpinkinų prisidėjo prie Operos gyvavimo. Mecenatai ir rėmėjai padėjo Operai išsilaikyti, nors klausytojų, spektaklių lankytojų nestigo. Taigi, visa suėmus krivon, mes visi švenčiame kultūrinį muzikos ir dainos jubiliejų -25 m. Išeivių Operos sukaktį Chicagoje.

Užkimusi Fleita

Juozas Šilėnas

VEIDU I ŠIAURĘ

/Ištrauka iš ruošiamos spaudai knygos/

II-jo PASAULINIO KARO ATSIMINIMAI

ARTĖ JANČIO SIAUBO ŽENKLE

/tęsinys/

4 --

Einame šalia vežimo, kaip ir vežimo šeimininkai, ir kalbamės apie švenčionėlius, kuriuose prieš penketą metų teko būti Lietuvos kario uniformoje ir gėrėtis vietos lietuviais, kurių nepajėgė pavergti du dešimtmečius trukusi lenkiškoji okupacija. Jie tokie patys ir čia, pilni energijos ir kovingos dvasios.

Atkreipėme dėmesį į vežime esantį žmogų sužeistą koja, kuri iki kelio subintuota baltais tvarščiais. Klausime, kaip tai atsitiko. - O jau antra savaitė kaip gavau tą bėdą, gerai, kad laimingai gyja, ačiū daktarui Adomui Laskauskui. Gerą daktarą turite, sakė, kad sugis. Bet dabar bėgti kad reiktų, tai kažin ar galėčiau, o kai reikėjo - tai kai kurtas ėjau. Laimė, kad tik vieną kulką gavau, kaip ėjo, taip ir išėjo - bet kraujo tai jau nutekėjo.

Į tolimesnį mūsų pasiteiravimą noriai atpasakojo įvykį įterpdamas "svaresnius" aukštaitiškų žodžius.

Matote, prieš pasitraukiant, sumaniau aplankyti seniai matytus gimines. Vos tik tai nuėjus, matyti kas nors užrodė, - netikėtai namus apsupo penki komunistiniai banditai ir pareikalavo, kad aš išeičiau ir jiems pasiduočiau, nes matote, keturiasdešimtis pirmisiais vienas iš jų gavo gerai į kailį už Stalino saulės garbinimą. Jį paleido, pasigalėjo. Jis vėliau ir miškų išmovė ir gaują suorganizavo. Pažinau iš balso. Daug galvoti nebuvo kada -staiga mečiau si pro duris ir pradėjau sėti va štai šituo, ranka parodė prie šono ant diržo kaburoje juoduojantį didelį vokišką parabelių.

Keliais šuoliais sodelio medžių priedangoje pasileidau miškan. Miško pakraštyje staiga pajutau kojoj skausmą ir bėgantį kraują. Zuikio šuoliais neriau man žinomais takais iki artimiausio kaimelio, o iš tenai, kaip matote, atsiradau jūsų tarpe. Taip ir neteko kaip reikiant atsiveikinti su giminėmis.

Bet jei kada jau grįžčiau, tai tiems gyvatėms nedovanočiau. Atiduočiau su kaupu, - grėsmingai juokėsi, rodydamas sveikus, geltonus, tabako nuspalvintus dantis, čiulpinėjo skaudančią koją.

4 psl.

nė kelionė atidedama rytdienai.

Ūkio šeimininkė pusryčiams mums išverda žąsienos. Valgome su didžiausiu apetitu. Pasirodo ir vakar vakare nematytos dvi jaunos dukterys. Jos mums maloniai patarnauja, ragindamos stiprintis. Tarp vyrų ir jų užsimezga kalbos, juokas, atgyja nuotaika. Laikas neleidžiamas veltui, - valome apdulkėjusius ginklus. Jie įvairūs: vokiški, rusiški, lenkiški, čekoslovakiški, lietuviški. Be šautuvų, pistoletų ir granatų turime ir du lengvuosius kulkosvaidžius.

Vyrai - daugumoje atlikę karinę prievolę, arba tarnavę policijoje, dalyvavę 1941 birželio mėnesio dienomis, vežant "nenugalimąją" raudonąją armiją, gavę kovų krikštą. Dar kiti yra išbraidę vingiuotus rytų fronto apkasus, prasimušę iš nevieno apsupimo, buvę tikri fronto kariai.

Apsirengę esame įvairiai - civiliskai, kiti šauliškomis uniformomis, vieni su kariškomis kuprinėmis, kiti be jų. Netikėtumui, ant neaukštos kalvelės tarp sodybos ir kapinaičių išsirengiame kulkosvaidžio lizdą, antras atsargoje. Apie namus išsikasame keletą apkasų gulom. Sekančios grupės esančios kitose sodybose, savo ruožtu taip pat apsikasa. Išstatytos sargybos.

Vietos žmonių tvirtinimais, Montvilos miškuose esą rusų desantininkų. Turime būti atsargūs.

Rinktinės vadas Kardas inspektuoja grupes, kiekvienai jų paskirdamas vyresnius. Mūsų grupės vyresniuojų paskiriamas Adomas, atsargos puskarininkis, aktyvus 1941 metų partizanas, Lietuvos Laisvės Armijos organizatorius, dviejų vaikų tėvas. Grupės daugumą sudarome mes anykštėnai -vienas kitą gerai pažįstame, -likusieji penki švenčioniškiai, puikūs ir malonūs vyrai. Pagal ginkus esame pajėgiausia grupė iš visų kitų.

Vakarop, visą dieną dengęs debesų kiautas praplyšta mėlynais dangaus lopais. Apstoja kritęs visą dieną įkirus lietus. Atsigauna vandens išsiilgusi žolė ir medžiai prašvinta nauju žalumui. Raudoni saulėleidžio spinduliai prasmunka pro siaurą dangaus horizonto rėžį, rytdienai pranašaudami audringą dieną.

Vakaro vėsa gula ant senų, prie žemės prilipusių kaimiečių gryčių, ant Juostos upės krantuose išsimėčiusių medžių, ant laukuose geltonuojančių rugių, ant kapinaitės, laiko ir audrų iškraipytų kryžių, ant neseniai suplito, geltono smėlio kapo nuvytusių gėlių.

Iš vadovietės kiemo pasigirsta skambi sutartinė. Jai atsiliepia vyrai iš kitų kiemų, ji suskamba ir mūsų kieme. Skambus Adomo balsas traukia vieną po kitos širdį veriančias dainas. Mes jam pritariame pilna krūtine. Dainų aidas kartu su vakaro šešėliais plaukia toli toli, iki tamsiųjų Montvilos miškų, iki smėlėtų šventosios upės krantų, iki gimtųjų namų, paliktųjų širdžių.

/Iš spaudos okup. Lietuvoje ir Išeivijoje/Parinko J. P-lis.

ANSAMBLIS "SADAUJA"

Elektrografijos mokslinio tyrimo instituto ansamblis "Sadauja" atžymėjo savo kūrybinės veiklos sukaktį. Per dešimt metų vilniečiai parodė apie du šimtus koncertų, kolektyvui vadovauja A. Lapinskas.

Naujausioji ansamblio koncertinė programa vadinasi "Lineli, lineli"...

DAROSI POPULIARŪS LIETUVIŲ IŠAUGINTI ŽIRGAI

Kiekvieną pavasarį Maskvoje vyksta tarptautiniai tradiciniai žirgų aukcionai, kuriuose dalyvauja užsienio pirkėjai. Vėl kitas būdas išgauti užsienio valiutos... Lietuviai žirgų augintojai dalyvauja tuose aukcionuose nuo 1973 metų.

Tais metais Vilniaus žirgynas buvo nuvežęs du žemaičių veislės žirgus, kuriuos nupirko švedai. Nuo to laiko šilutės apskrityje "Nemuno" ir Joniškio apkr. Žagarės žirgynai kasmet parduoda užsienin Trakėnų ir Hanoverio veislės žirgus. Pertuos metus V. Vokietijos Italijos, Suomijos, Austrijos, Olandijos, Švedijos, Prancūzijos žirgų augintojai nupirko daugiau kaip 100 žirgų, užaugintų lietuvių.

Žirgai labai vertinami, šįmet "Nemuno" ir Žagarės žirgynai pardavė dešimtį, kas sudaro penktadalį visų nupirktų aukcione. Ypač patiko šį kartą Trakėnų veislės žirgai, nes iš devynių pasiūlytų buvo nupirkti septyni ir gauta dešimtys tūkstančių dolerių. 1978 m. už "Nemuno" žirgyną išaugintą trakėnų buvo gauta virš šešių tūkstančių dolerių.

Šįmet brangiausia aukcione buvo sumokėta už šiaurės Kaukaze išaugintą arabų veislės žirgą - 8.000 dolerių.

"TOBULAS" KOMUNISTINIS PLANAVIMAS

Gaulėnų brigados kolūkiečiai dar negavo nusipirkti kombinuotųjų pašarų už pernai parduotą pieną ir mėsą. Kreiptasi į apylinkės Tarybą, kolūkio valdybą, bet nieko nepadėjo.

Gaulėnų parduotuvėje negaunama ne tik pašarų, bet ir kai kurių pirmos svarbos prekių. "Tiek rajono centre, tiek kitose kaimo parduotuvėse būna kvietinių miltų, ūkinių prekių, o mūsų parduotuvės lentynos visada pustuštes. Kartais parduotuvė darbo metu uždaryta", - skundžiasi gyventojai.

Keista, kaip skubiai pri-griebia ir baudžia žmones, kurie bando apginti savo žmogaus Teises, o čia tikrą apsilėidimą praleidžia pro pirštus.

GABŪS LIETUVIAI ARCHITEKTAI

Praėjusio dešimtmečio antroje pusėje Kauno rytiniame pakraštyje buvo pastatytas gyvenamųjų namų rajonas. Į jį buvo nukelta iš miesto centro kai kurios gamyklos ir pastatyta naujų.

Į šiaurę nuo Dainavos baigiamas statyti Kalniečių gyvenamasis rajonas, toliau į šiaurę - kuriasi dar vienas rajonas - Eiguliai.

Naujausias projektas - šilainė bus dar gudriau pastatyta, nes bus statomi penkiaaukščiai - dvyliaukaukščiai namai su didesniu gyvenamuoju plotu, su perėjimu per laiptines, atitveriant pėsčiuosius nuo auto judėjimo. Architektai fasadą statys, karpytą, kad visose būtų patalpose būtų natūralios šviesos. Prie žemų šlaitų bus statomi kooperatiniai vienaaukščiai 4-5 kambarių namai su vidaus kiemu šeimai. Šilainius suprojektavo jaunas architektas Saulius Lukošius.

Iki dabar lietuviams buvo labai sunku gauti butelį, ypač, jeigu nepriklausė partijai. Kažin kam dabar teks džiaugtis dėl tų butų?

DON ŽUANAS KAUNE

Kauno muzikinis teatras pirmą kartą pastatė Mozarto operą "Don Žuanas". Operą dirigavo S. Sondeckis, pagrindinę Don Žuano partiją, kurią 1934 m. dainavo J. Mažeika, dabar atliko J. Malikonis.

PASIKEIČIA ŽINIOMIS

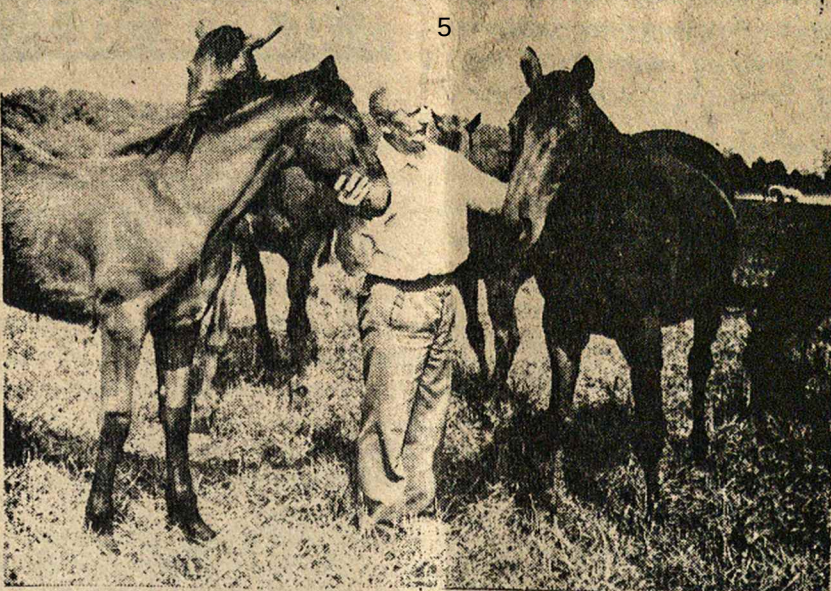
JAV-se įvykusiame kardiologų suvažiavime dalyvavo ir specialistai iš Sov. Sąjungos. Į sąstatą pakliuvo ir Vilniaus Universiteto profesorius, bendrosios chirurgijos katedros vedėjas Algimantas Marcinkevičius. Lietuvius gydytojas padarė pranešimą apie specifinį gydymą. Tik neturėjo progos pasakyti, kad okup. Lietuvoje trūksta pačių paprasčiausių vaistų - aspirino...

O jei ir turėtų progos, tai kas iš to, juk reikia grįžti ir atlikti "išpažintį".

AUSTRIJOS ARCHITEKTAS DALINASI ŽINIOMIS

Lietuviai architektai pakvietė žinomą Austrijos teoretiką bei kritiką prof. dr. F. Achluter'į skaityti paskaitą tema "Šiuolaikinė Austrijos architektūra".

Lietuviai architektai tikriausiai suka galvas, kaip išvengti "barakiško" ar per daug moderniško statybos stiliaus, kuris yra šaltas, beveidis ir neoriginalus. Svarbiausia, kaip gauti tinkamų statybai medžiagų, kurios jau seniai Vakaruose naudojamės.

GERĄ VARDĄ TURI AUKCIONUOSE LIETUVIŲ IŠAUGINTI ŽIRGAI. UŽ JUOS BUVO LAIMĖTA IR NEMAŽAI PRYZŲ VARŽYBOSE.

NIKODIMAS NORI KAKAVOS

Eugenijus Ignatavičius

/ tęsinys /

Nikodimas nuščiuva, dar giliau įdumba liesi jo skruostai ir tolinoj erdvėj sustingsta žvilgsnis. Lyg ką atsiminęs, suklūsta, pasiima nuo tvoros atšipusį dalgį ir, užsi-metęs ant pečių, lengva ristele per sodą leidžiasi į lankas.

— Kur bėgi, Nikodimėli? — uždususi atšniokščia už nugaros Marė. — Tuoj eisime visi į pievas, tuoj... — Duok rankšluostį, — atsigręžia rūstus Nikodimas. — Noriu maudytis.

— Tai kad upės nėra, branguti.

— Kaip nėra? — tviskindamas saulėj ant pečių užmestą dalgį, kita ranka kaip generolas mosteli į alksniais apaugusį šlaitą. — O čia kas?

— Išdžiūvo. Vieni duburkiai — miestiečių paplovos ir srutos.

— Vis tiek aš maudysiuos.

— Eime namo, braškių su pienu sutaisiau, užkandam — ir į pievą!

— Ar kakavos išvirei? — ūmai pasikeičia Nikodimo veidas, ir, įbedęs šaltą, negyvą akių žvilgsnį, nuožmiai artinasi prie Marės.

— Kakavos? — sutrinka toji. — Viriau... iš gilių, šviežiam piene paskrudintų...

— Argi būna kakavos iš gilių? — pridėjęs smilių prie smilkinio, susimąsto Nikodimas.

— Na tų... pupelių.

— Žalių ar paskrudintų?

— Iš paprastų... Auga Lietuvoje toks medis, o po juo rudenį byra pupos.

— Lietuvoje? Kakavos medis? Nagali būt, — dvejoja Nikodimas. — Iš kur jis atsirado? Mano jaunystėje neaugdavo.

— Tavo tėvas parvežė ir pasodino... prieš pasaulinį karą, iš Anglijos, kakavos krūmų... ant palangės.

— A! — pralinksėjo Nikodimas ir ima rizinti. — Aš tada buvau išimylėjęs Goldą, Dieve, kokia kokia ji buvo graži. Aš jaunas — kas man... Kartą ėmečiau pro langą raudonu tulpių — tiesiai ant fortepijono, chi chy, — kužda pasilenkęs Marėi į ausį kaip didžiausią jaunystės paslaptį. — Dabar ji išvyko į Izraelį. Tik niekam nepasakok. Jos tėvai norėjo, kad eičiau į žentus. Bet ji žydelkutė, o aš...

— Jau pasakojai, dėde. — Girdėjom, — sodindama už stalo kikenantį Nikodimą, linkčioja Marė. — Štai išgerk kakavos, užkask, o paskui — urmu į Pleteriškių pievas. Atsimeni, kaip ten smagu? Tu pjauni, aš padaužau, tu pailsi, o aš pagrėbiu...

— Kelnes radau. — Iš už alyvų krūmo pasirodo senoji. — Žiūriu kas ten juoduoja šunelio būdoj, nagi kelnės, kad tu surūgtum, dantys minkšti, o jau plėšikauja...

Tačiau Nikodimas nieko negirdi, su apetitu jis šlemčia salotas, užsigerdamas kakava, ir kikendamas pasakoja apie Goldą ir Betliejaus miestelį, iš kur jis greitai laiku parsigabensias kur kas geresnių šio stebuklingo medžio krūmučių.

II. SVEČIAI NEBUVĖLIAI

— Atvažiū! Jav atvažiū! Marė, bėk pasitiksi! — Viena šeštadienio priešpiečių senosios balsas atsitrenkė į šlaitą.

— Kur, kas atvažiū? — nesusigauja Marė. Išsistiebė ant pamato, ir, delnu prisidengusi kaktą nuo saulės, ėmė dairytis į laukus.

— Palius su visu peru!

— Tai kad pėsti parein, ne važiūti!

— Kaip tai, juk burbė mišininė.

— Jau įniūkė į pelkę.

Marė bemat suskumba apgraibyt stala, su šluotražiu nu-gainioja nuo tako kalakučių pėdsakus ir, pagriebusi kibirų, dunda į lankas.

— Lekiu prie karvių — tešmenys raudoni, o tu su svečiais žinokis, — sutarška ji, eidama pro senę.

Senoji pakyla nuo krepšio serbentų ir uoguotomis rankomis eina pasitikti svečių.

— O, svečiai nebuvo! Ili, kepkit sūrį supuvėli! — dainuoja eidama per kiemą.

PASKAITYKIME VAIKAMS MŪSŲ LIAUDIES PASAKŲ !!!

CFMB

RADIO 1410 MONTREAL

KIEKVIENA ANTRADIENI nuo 11.30 iki 12v. nakties

PROGRAMOS VEDĖJAS L. STANKIČIUS

1053 Albanel Cr. Duvernay, P. Q.

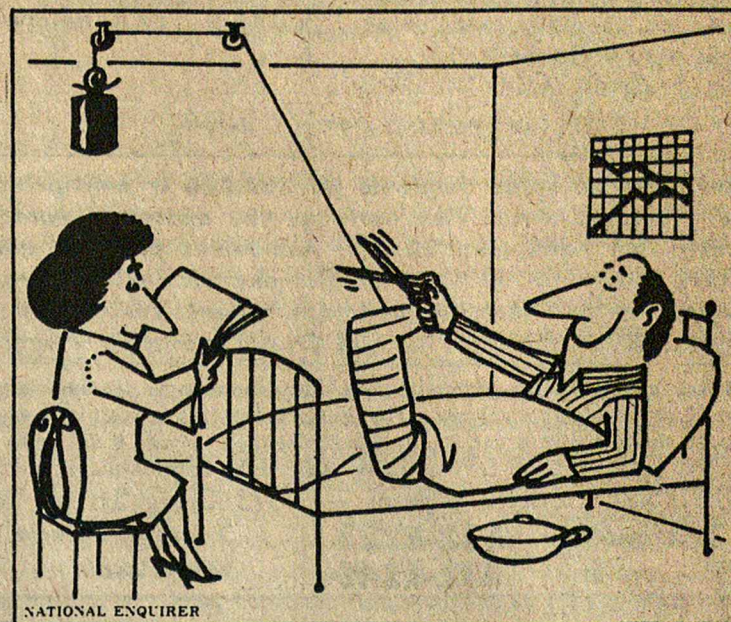
Tel: 669-8834

LIETUVIŠKA RADIO
PROGRAMA

KREVI VEIDRODŽIAI

KAI KADA IR TAI PASVAJOJA...

K. Strikaitis

PIJOKĖLIO KAD NEBŪTŲ, KARČEMĖLĖ TUOJ SUGRIŪTŲ

/pabaiga/

Dabar, jeigu paimsime žinias iš Chicagos, kur apie 150.000 jos industrijoje dirbančių alkoholikų arti pusės yra moterys, tai patvirtina Mercy Ligoninės gailėstinga sesuo Lorita Quinn. Ji sako, kad vis daugiau moterų pradedant dirbti industrijoje, pradeda ir jų polinkis į alkoholį išryškėti. Prieš 10 metų buvusi tik viena moteris alkoholiškai ir trys vyrai, o jau šiandien beesą beveik vienas prieš vieną.

Daugiau kaip 90 milijonų amerikiečių yra vadinami "socialiniai gėrėjai", kurie prie progos išgeria su saiku, o 9 milijonai yra "rimtos problemos — girtuokliai". Chicago turinti 300,000 alkoholikų, kurių pusė dirba arba įstai-gose tarnauja. Sesuo Lorita teigia, kad alkoholis Amerikai kainuoja apie 15 milijonų dolerių. Į tuos nuostolius įeina dėl pagirų nedarbos dienos, gydymas, netinkamų gaminių brokas, nelaimės dėl neatsargumo ir daug kitų atsitinkimų.

Lietuvoje mūsų kalbininkas Jablonskis savo pirmoje lietuvių kalbos gramatikoje buvo parašęs, kad "Alus gerti sveika", bet kada jo sūnus pradėjo gerti alų, tai antroje laidoje buvo parašyta, kad "Alus gerti nesveika". Jeigu kalbininkas šiandien leistų trečios laidos lietuvių gramatiką, tai būtų sunku pasakyti, kaip jis tuos sakinius beper-taisyty? O gal greičiausiai pasisakytų, kad su saiku naudojant alų sveikatai nėra keiksminga. O gal tiktai gal?...

Bet pažūrėkime, kad yra ir kitaip pasisakančių dėl alaus gėrimo bei jo naudojimo tik mediciniškiems reikalams. Amerikos psichiatrų konvencija San Francisco mieste nustatė, kas "alaus terapija pasirodė geresnė negu vaistai senam amžiaus ligoniams palaikyti gyvą ir socialų ūpą".

Bostono valstybinės Franklino vardo ligoninės, proto sveikatos skyriuje, daryti 9-nių savaitių bandymai su pacientais seneliais (vidurkiu 73 m. amžiaus), juos padalinant į 4-rias grupes. Vienai grupei kasdien duodant po 12 uncijų alaus, antrai grupei — vaisių sunkos, trečiai — vaisių sunkos su "trankvilaizeriu" (raminančiu vaistu), o ket-vištai — tik "trankvilaizerį". Iš visų keturių grupių alaus gėrėjai parodė geriausių rezultatų: jie pasidarė draugiškesni, gyvesni, pagerėjęs jų apetitas ir geriau miegoję.

Psichiatrai atmeta, spėlojimus, kad tie pagerėjimai gauti dėl aluje esamo vitamino B, nes to vitamino aluje labai mažai esti. Pagerėjimas gal būt esąs "bendro psichosociologinio efekto" rezultatas.

Bene tik ne šiais metais sueina Prohibicijos 60 metų sukaktis, kada ji JAV-se buvo įvesta. Kongreso narys iš Minesotos Andrew Volstead pasiūlęs uždrausti visoje Amerikoje pardavinėti ir vartoti alkoholinius gėrimus. Ši pasiūlymą kongresas priėmė ir atsirado Volstead'o Aktas. Prezidentas Wilson'as šį įstatymą vetavo, tačiau kongresas 1919 m. spalio 28 d. veto atmetė ir įstatymas įsigaliojo. Kitais metais sausio mėnesį uždraudimas svaiginamus gėrimus gerti buvo įrašytas į JAV konstituciją Aštuonioliktuo Papildymu. Jis galiojo, kaip ir Volstead'o Aktas iki 1933 metų gruodžio 5 d., kada abu buvo atšaukti.

Įdomiausia, kad prohibicijos laikais amerikiečiai daugiau išgėrdavo. Kiekvienam asmeniui tada vidurkis išėdavo po 1.95 gal. degtinės. New Yorko mieste prieš prohibiciją buvo 15,000 viešų išgėrimo vietų — vadinamų taver-noms ar salūnais. Paskelbus prohibiciją atsirado 32,000 slaptų — "speakeasies" vadinamų. Prohibicija iškėlė Amerikos kriminalistus į milijonierių luomą. Nuo tų dienų jie nebeišėjo iš didžiųjų verslų draudžiamomis prekėmis.

Kada Volstead'as pasiūlė savo įstatymą, Amerikoje jau buvo 33 valstijos, kur buvo draudžiama svaiginamuosius gėrimus gerti. Prohibiciją panaikinus 22 valstijos pasi-liko įstatymus, varžančius alkoholio naudojimą. Šiandien nėra visai "sausų" valstijų, bet 41 paleika atskiriems miestams ar kaimams patiems tvarkyti šių gėrimų klausimą. Aštuoniuose valstijose dar ir šiandien negalima gauti degtinės "po stikliuką", bet galima gauti pirkti visą butelį.

Prohibicijos įstatymas JAV-se ne tikiškėlė "gangsterių" luomą, bet padarė ir kitos žalos. Istoriškai sako, kad teisėjai ir policija tais metais įprato imti kyšius, o degtin-dariai bei degtinės platintojai buvo laikomi gerbtinais ir naudingais asmenimis.

JEIGU GERI IR GALI GERTI — TAVO REIKALAS,
JEIGU NORI NUSTOTI — MŪSŲ.

ATEIK Į LIETUVIŲ A. A. (ALCOHOLICS ANONYMOUS)
GRUPĖS SUSIRINKIMĄ. SUSIRENKAME KIEKVIENA
TREČIADIENĮ, 7722 GEORGE ST. LA SALLE, QUE.,
8 VAL. VAKARO.

ARBA SKAMBINK MUMS:

Leonui G.: 366-2548 (namu), 489-5391 (darbo);
Henrikui N.: 277-7868; Dainiui L.: 768-9606;
Donaldui D.: 661-1733.

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiam
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:

18 1/2% už 90 dienų term. ind.
18% už 6 mėn. term. indėlius
17% už 1 metų term. indėlius
15% už 3 metų term. indėlius
18% už pensijų ir namų planą
14% už specialias taup. sąsk.
11% už taupymo sąskaitas
6% už čekių sąskaitas (dep.).

IMA:

20 1/2% už asm. paskolas
19 1/2% už mortgicijus

AKTYVAI virs 28 mil. dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$50,000 ir mortgicijus iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydį, bet ne daugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — pinigines perlaides, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgicijai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)
BOSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West,
Telefonai: 532-8723 Toronto, Ontario
ir 532-1149 M6P 1A6

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400
M6H 1A8 532-3414

AKTYVAI — virs 19 milijonų

KASOS VALANDOS:

Pirmadieniais 10-3	MOKA UŽ:	90 dienų termin. indėlius 16 1/2 %
Antradieniais 10-3	term. indėlius 6 mėn. 16 %	
Trečiadieniais uždaryta	term. indėlius 1 metų 15 %	
Ketvirtadieniais 10-8	term. indėlius 3 metų 12 %	
Penktadieniais 10-8	pensijų s-tą 14 %	
Šeštadieniais 9-1	tapomąją s-tą 11 %	
Sekmadieniais 9.30-1	spec. taup. s-tą 14 %	
	depozitų-čekių s-tą 6 %	
	DUODA PASKOLAS:	
	asmenines nuo 18 %	
	mortgicijus nuo 17 1/4 %	

ANAPILYJE skyrius veikia sekmd. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki \$50,000 ir mortgicijus iki \$100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybės pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asm. paskolas iki \$10,000. Parduoame pinigines perlaides (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SAŽININGAS PATARNAVIMAS

boston

PABALTIEČIŲ HOLOCAUST MINĖJIMO BOSTONE NUOMONĖS IR PASTABOS

Latvių Tautinio Komiteto pastangomis, birželio mėn. 14 d. Bostono Government Center Plazoje buvo surengtas Pabaltijo valstybių užgrobo ir inkorporavimo į Sovietų Sąjungą 40-ties metų prisiminimas ir visų trijų tautų brutalus 6000. 000 gyventojų priverstinis deportavimas ir naikinimas Sibire. Į paminėjimą pakviesti: estai, lietuviai, ukrainiečiai, lenkai, vietinės amerikiečių administracijos atstovai, televizijos ir spaudos reporteriai.

Bostono lietuvių minėjime atstovavo LB-nės Apylinkės valdyba su pirm. Aloyzu ASTRAVU, Liet. Moterų Sąjungos vietinės kuopos narės, tautiniuose rūbuose su pirm. Elena VASYLIŪNIENE, Vyčių organizacijos atstovai, Lietuvių Klubas su pirm. Danielium AVERKA, kai kurių organizacijų pavieniai nariai ir eiliniai žiūrovai. Viso aikštėje matėsi daugiau 500 žmonių, daugiausia vidutinio ir senyvo amžiaus visų trijų Pabaltijo tautų. Organizacijų buvo nešamos tautinės vėliavos ir transparentai, vaizduoją Pabaltijo valstybių tragediją. Paauskštintoje miesto tarybos (City Hall) rūmų platformoje, šonuose garbės triūnų ir Amerikos vėliavos buvo išsirikiavę latvių, estų,

lietuvių, ukrainiečių tautinės vėliavos. Apačioje platformos prie sienos buvo įruoštas simbolinis juodas altorėlis su balto beržo kryžiumi. Dešinėje altorėlio stovėjo garbės sargyboje keturios mergaitės tautiniuose rūbuose su kanklėmis, vaizduojančios rusų naikinamas tautas, kairėje keturios moterys tautiniuose apdaruose laikė Latvijos, Estijos, Lietuvos ir Ukrainos tautines vėliavas. Organizacijų atstovai ir pavieniai asmenys padėjo gyvų gėlių puokštes ant altorėlio, pagerbdami visų keturių tautų išvežtus ir nukankintus asmenis.

Visiems bendrai sugiedojus Amerikos Himną, iš tribūnos, pradedant latviais, visų rusų pavergtų tautų atstovai savo kalbose apibūdino Sovietų Sąjungos padarytas ir šiuo metu daromas skriaudas, prarastas deportacijas į Sibirą ir pavergtų tautų rusinimą. Paskutinis kalbėjo garbės svečias, Bostono karinio distrikto, Tautinės Gvardijos generalas CLEMENTY. Jis, savo istoriniais pavyzdžiais iliustruota kalba, gražiai nušvietė tautų, kovojančių dėl savo tautinės laisvės, idealus ir didžiosios pasaulio demokratijos — Amerikos moralinę paramą jų siekiantiems.

JEIGU GERI IR GALI GERTI — "TAVO REIKALAS",
JEIGU NORI NUSTOTI — "MŪSŲ".

ATEIK ! LIETUVIŲ AA (ALKOHOLIC ANONYMOUS)
GRUPĖS SUSIRINKIMA. SUSIRENKAME KIEKVIENA
TREČIADIENĮ 119 MIMICO AVENUE / Royal York Rd.
ir Mimico Avenue kampas TORONTO) 7.30 v.v.
SKAMBINKIT : 487-5591

Minėjimo užbaigti buvo sugiedinta Sov.Rusijos vėliava ir kiekvieną tautybę atskirai prie tribūnos mikrofono giedojo savo tautinius Himnus. Latvijos, Estijos ir Ukrainos Himnus atliko tų tautybių profesionalai — solistai. Apgalėtina lietuvių jo neturėjo, nors Bostone yra keletas žymių operinių — solistų — vyrų ir moterų, tačiau svarbiau minėjime nė vienas nepasirodė. Nejaugi padėti išgelbėjo LB-nės pirm. Astravas savo neblogu balsu solo sugiedodamas Lietuvos Himną.

Žiūrovo akimis vertinant minėjimą, lietuvių dalyvavimas jame buvo silpniausias ir neskaitylingas, nors kaip tautybė, lietuviai Bostone ir jo apylinkėse savo skaičiumi ir organizacijoms viršija latvių ir estus. Trūko bendros organizacijos ir pasiruošimo. Pavyzdžiui, skaitlinga ir organizuota Naujosios Anglijos Šaulių Rinktinė, vadovaujama inž. Juozo Stašaičio, tą sekmdienį Martišių ūkyje buvo surengę savo vasaros gegužinę. Tai nedovahotinas ignoravimas visai mūsų tautai taip gedulingos sukakties, kurią tinkamai prisiminti buvo raginama iš anksto per spaudą ir ypatingu VLIKO atsišaukimu. Mažai matėsi vidurinės ir jaunosios kartos atstovų. Didelę Lietuvos tautinę vėliavą tribūnoje nešė muzikas Izidorius Vasyliūnas, prašokęs 75-rių metų amžių. Trūko mūsų jaunimo organizacijų. Kai kurie tėvai atskirai buvo atsivedę savo vaikus. Inž. Rasys su dviem savo sūnumis — studentais ir kiti.

Vakare Bostono 7-tas televizijos kanalas parodė tik trumpą minėjimo sceną, o ilgą laiką transliavo žydų Holocausto atstovų suvažiavimą Jeruzalėje — Izraelyje. Abu du didieji Bostono dienraščiai: "The Globe" ir "The Herald American" nė vienu sakiniu nepaminėjo pabaltiečių "Holocaust" minėjimą Government Plazoje. Todėl pirmadienį, birželio 15 dieną nežiūrint 90 laipsnių karščio, latviai visą dieną pikieta "The Globe" redakcijos vartus, tuo priversdami pirmadienio dieninėje laidoje laikraštį pasiteisinti dėl informacijos ignoravimo. Tą pat dieną visų trijų pabaltijo tautų atstovai buvo priimti vyriausio "The Globe" redaktoriaus. Lietuvius atstovavo B-nės pirm. AL. ASTRAVAS ir Moterų Sąjungos DAUKANTIENĖ-MORIART. Pasikalbėjime vyriausias redaktorius apgailestavo incidentą, pabrėždamas, kad tas įvykis dėl nebuvimo asmeniškų kontaktų tarp laikraščio ir pabaltiečių atstovų, pažadėdamas ateityje to vengti.

Tragiškus birželio įvykius gražiai savo programose paminėjo abidvi Bostono lietuvių radio programos "Laisvės Varpas" ir Minkų radio valanda.

J. V. Sūduvas

AUSTRALIJA

ADELAIDĖJE dr. S. PACEVIČIENĖ padeda vainiką prie Karių Paminklo, minint BIRŽELINIŲ TRĖMIMŲ sukaktį.

toronto

LN VYRŲ BŪRELIO
GEGUŽINĖ

Gražiai praėjo birželio 14 d. LN Vyrų Būrelio gegužinė Clareville Parke. Joje dalyvavo apie 180 žmonių. Visi buvo patenkinti įvairia programa.

AUTO NELAIMĖJE
SUŽEISTAS KUR. JONAS
STAŠKUS

Kun. Jonui Staškui pakeičiui iš Hamilton'o į Londoną atsitiko auto nelaimė. Kun. J. Staškus gydomi Paris, Ont. ligoninėje.

"VILNIAUS" PAVILIJONAS
TAUTYBIŲ SAVAITĖJE

Šiais metais tradiciniai buvo vėl Tautybių Savaitės programa, suorganizuotas ir "Vilniaus" pavilijonas „Karavane“.

"Vilnių" aplankė ne tik lietuviai, bet ir kitataučiai. Svečių tarpe buvo ir Toronto meras A. Eggleton, senatorius S. Haidasz, Miesto Tarybos narys W. Boyčuk, buvęs meras D. Crombie ir kt.

Apie "Vilniaus" pavilijoną rašė "The Toronto Sun", "The Globe and Mail". Karavanas veikė 9 dienas, manoma, kad lietuvių pavilijoną aplankė apie 5.000 narių.

Meainę dalį atliko tautinių šokių grupės "Gintaras" ir "Atžalynas", Hamiltono Choras "Aidas" ir Londono "Baltija".

"Vilniaus" karalaitė A. Birietaitė ir burmistras E. Bubulis gražiai atliko savo pareigas, informuodami svečius kitataučius apie Lietuvą.

Šio pavilijono organizavimo atsakomybė teko KLB Toronto Apylinkės V-bos pakei Ramūnei Jonaitienei, talkinant Valdybai ir kitiems talkininkams.

Ir kitataučiai, ir lietuviai smaguriavo puikiu ir puošniais paruoštu maistu.

• STIRBYS Gintautas ir GATAVECKAS Arūnas dalyvavo 20 km. maratone.

SIBIRINIŲ TRĖMIMŲ MINĖJIME TORONTE, BALTIEČIŲ ATSTOVĖS prie ŠV. MYKOLO KATEDROS RINKO KRAUJO AUKOTOJŲ LAPELIUS: Iš kairės: "VILNIAUS" pavilijono Karalaitė Aldona BIRETAITĖ, Julie HERMA — estė, Dace VAINBERGA — latvė ir Birutė NAKROŠIŪTĖ — lietuvaitė.

DELHI - tillsonburg

BIRŽELIO TRĖMIMAI
IŠKILMINGAI PAMINĖTI

Iškilmingai buvo paminėta Birželio Trėmimų sukaktis. Minėjimas truko 4 dienas. Į vietos laikraščius buvo

patalpinti ilgokai Stepo Jakubicko straipsniai apie sovietų įvykdytą okupaciją, suėmimus, trėmimus, masines žudynes.

Tillsonburgo radijo stotis po du kartus pranešinėjo apie šiuos minėjimus ir informavo apie Lietuvos padėtį.

Ketvirtą minėjimų dieną, birželio 14 d., šalia Šv. Kazimiero bažnyčios iš ryto atvyko DLK Gedimino Deih Šaulių Kuopos šauliai, Canadian Legion nariai, Simcoe International Colour Party, Army, Navy and Air Force karo veteranai su vėliavomis. /Tai tikrai didelis atstikimas, suorganizuoti ir informuoti įvairias kitataučių grupes/. Jie išsirikiavo į mūsų eiles su vainikais ir trimaitais.

Po iškilmingų pamaldų, kurias atlaikė ir pamokslą pasakė kun. L. Kemėšis, sugiedojo Lietuvos Himną. Po to buvo susirinkta prie Kaninių Kryžiaus. Žodį tarė S. Jakubickas DLK Gedimino Deih Šaulių K-os pirmininkas, Audra Beržinytė anglų kalba supažindino kanadiečius su okupacine sprespauda Lietuvoje. Kun. J. Gutauskas paskaitė maldą už Lietuvos kankinius ir kovose žuvusius lietuvius.

Dedant vainikus, visos vėliavos ir trimitų garsai pagerbė žuvusiuosius. Pabaigai sugiedota "Marija, Marija". Dalyviai buvo pakviesti kavai ir užkandžiams į netoli esančią salę. Minėjimas buvo tikrai išpūdingas.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

DRAUDA

BALIO MASKELIŪNO
INSURANCE AGENCY LTD.

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814

2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403

Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 24 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Dresher-Barauskas INSURANCE AGENCY LTD.

Visų rūšių drauda • VALTERIS DREŠERIS

233-3334 — 231-2661 — 231-6226

3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8

APDRAUDA INSURANCE

* Namų — Gyvybės
* Automobilų
* Komercinių
533-1121 Walter Daughins 822-8480
Insurance Agency Ltd.

1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

Simon's Travel Service LIETUVA — 11 dienų

Birželio 8 — 22.

Vilnius, Kaunas, Trakai, Druskininkai, Anykščiai, Rumšišės

13 DIENŲ SU GIMINĖM

Gegužės 14 — 28 Gegužės 28 — birželio 11

Liepos 9 — 23 Liepos 23 — rugpjūčio 6

Rugpjūčio 13 — 27 Rugšėjo 3 — 17

Sutvarkome iškvietus vizitui į Lietuvą ir iš Lietuvos
Nuperkame Lietuvių giminėms automobilus.
Smulkesnių informacijų telrautis:

TORONTO tel: (416) 537-3060 arba 532-8772

MONTREAL tel: (514) 669-8834

CHICAGO tel: (312) 673-5391 arba 654-4238

TELEX tel: 06-986-766 TOR

2385 Dundas St. W., Toronto, Ont., Canada M6P 1X2

(Kelionių biuro registracijos Nr. 1835961)

V. Bačėnas ALL SEASONS TRAVEL, B.D.

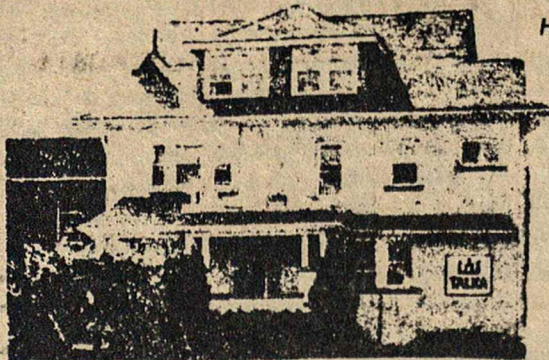
1551 Bloor St. W.
Toronto, Ont.
M6P 1A5

Visais kelionių reikalais
bet kur pasaulyje skambinti:
Tel: 533-3531

hamilton

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

— įsikūręs nuosavuose namuose —

HAMILTONO LIETUVIŲ

KREDITO

KOOPERATYVAS

TALKA

830 Main St. East
L8M 1L6
Tel: 544-7125

kviečia visus lietuvius pasinaudoti teikiamais patarnavimais

MOKAME UŽ:		IMAME UŽ:	
depozitus (P.C.A.)	6%	nekiln. turto pask.	17 1/2%
santupas	15%	asmenines paskolas	19%
term. depoz. 1 m.	15 1/2%		
term. depoz. 3 m.	13%		
reg. pensijų fondo	14%		
90 dienų depozitus	16 1/4%		

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda.
Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.

Darbo valandos: pirmadieniais - ketvirtadieniais nuo 10 iki 5 val.,
penktadieniais nuo 10 iki 7 val., šeštadieniais nuo 9 iki 12 val.
Liepos - rugpjūčio mėn. ir prieš ilgus savaitgalius šeštadieniais uždaryta.

GRAŽIAI ĮVERTINTA ELENA KUDABIENĖ

Žinoma aktorė ir "Aukuro" Teatro režisorė Elena Dauguvietytė - KUDABIENĖ vis dažniau pasirodo anglų televizijoje ir scenoje.

1980 m. ji vaidino Theatre Plus profesinėje teatrinėje grupėje Toronte, Tennessee Williams veikale The Night of Iguana, Frau Fahrenkopf

LOS ANGELES

PO KONCERTO LOS ANGELES :Raimonda APEIKYTĖ, sol. Gina ČAPKAUSKIENĖ ir sol. Rimas STRIMAITIS. Nuotr: A&J Gulbinskas

KANADOS SOLISTAI 28-OJE LIETUVIŲ DIENOJE LOS ANGELES

Los Angeles rengiant 28-tąją LIETUVIŲ DIENĄ, buvo pažymėta ir Šv. Kazimiero Parapijos 40 m. SUKAKTIS.

Lietuvių Dienose 1931 m. birželio mėn. 21 d. sekma - dieną Marshall High School Auditorijoje įvyko iškilmingas koncertas. Programą vedė žinomoji lietuvių aktorė Rūta Lee-Lowe.

I-oje minėjimo dalyje Amerikos Himną sugiedojo Antanas POLIKAITIS, sekė įžanginis rengėjų žodis. Dalyvių ir svečių sveikino Lietuvos Generalinis Konsulas Vytautas ČEKANAUSKAS, paskaita "40 METŲ IR KAS TOLIAU?" - skaitė Rimas POLIKAITIS.

Sekė II-oji, koncertinė da-

lis. Ją išpildė iškiliųjų Kanados lietuviai solistai Gina ČAPKAUSKIENĖ ir Rimas STRIMAITIS, solo ir duetas.

Koncertas buvo labai įvairus. Pradėta Verdi operos Traviata dviem duetais, po jų sol. R. Strimaitis dainavo dvi arijas iš Puccini operos Tosca ir B. Dvariono, A. Bražinsko, B. Gorbulskio dainas, po to sekė du duetai iš Gounod operos Romeo ir Julijs.

Po pertraukos solistai sudainavo po J. Stankūno ir S. Gailevičiaus dainą.

Sol. Gina Čapkauskienė sudainavo 4 J. Govėdo dainas, ariją iš Scariatti kantatos ir iš Donizetti operos Lucia di Lammermoore dramatišką ariją.

Sekė solistų duetas iš Donizetti operos Meilės Elektras: "Kalbink aušrą veidmainingai" ir "Dar tu juokie-

si, barbare".

jos "King of Kensington" serijoje. Jos įtikinanti aiškinamąjį Helga Ten Drop rolės interpretacija buvo vienas malonumas /"delight"/. Ji laimėjo savo auditoriją nuo pirmo žodžio ir visai užtar- nautai gavo entuziastingiausius aplodismentus."

Taip pat labai gerai įvertino jos vaidybą šiame veikalė "The Montreal Gazette".

Elena Dauguvietytė-Ku - dabienė šiais metais mini 40 metų sceninio darbo sukaktį ir iš jų 30 metų darbo "Aukuro" Teatre, režisuojant ir vaidinant.

Dešinėje - po premjeros Chicagoje, Birutės Pūkelevičiūtės veikalas "Antroji Salomėja painiavose" 1980 m. Sėdi iš dešinės 3-ia- Elena Kudabienė, 4-toji - veikalo autorė Birutė Pūkelevičiūtė.

st.catharines

PAGERBĖ VEIKLŲ LIETUVIŲ ADOLFĄ ŠETIKĄ

Žmogus, sulaukęs 65 m. amžiaus, yra pagerbiamas ir šiame krašte. Jam skiriamas pragyvenimui pensija, kitos privilegijos, gali neblogai gyventi nebedirbdamas. Vieni tą sukaktį pamini savo šeimoje, kiti artimųjų draugų tarpe. Kitaip buvo sutiktas

Nuotr: Zigmo Degučio

ir pagerbtas A. Šetikas, sulaukęs 65-tojo gimtadienio. Jis nebuvo užsadaręs vien savo šeimos reikaluose, nepasitenkino ir pobūviais. Šeimą aprūpino medžiaginiais, draugus lankė pagal reikalą. Jam ir lietuviški reikalai buvo prie širdies, ir pagal išgales dirbo, kiek jėgos leido, nuo pat jaunų dienų.

Būdamas jaunuolis, nepriklausomoje Lietuvoje įsijungė į skautų, jaunaliuvių ir šaulių veiklą. Stoją į kariuomenę savanoriškai, ankščiau, negu reikėjo ir svajojo būti jūrininku. Jo svajonė neišsipildė, turėjo paklusti likimui ir teko atlikti karinę prievolę kitokio ginklo rūšyje.

Antrą kartą sovietams okupuojant Lietuvą, A. Šetikas pasitraukė į Vakarus ir 1948 m. atvyko į Kanadą. Įsidarbino General Motors Industrijoje, St. Catharines mieste.

Atvykus daugiau lietuvių į šį miestą, tuojau su kitais ėmė organizuoti meno vienetus, steigti Bendruomenę. Pradėjus reikštis bet kokiai lietuviškai veiklai, A. Šetikas dalyvauja ir tampa išrinktas į valdybas.

Per tuos 30 su viršum iš-

eivijos metų A. Šetikas nenu- traukė ryšių su lietuviška veikla ir pagal sugebėjimą, ir žemaitiškų atkaklumu ir

šandieną, sulaukęs garbingo amžiaus, jaunatviška energija dalyvauja šaulių ir Bendruomenės veikloje, eidamas pirmininko pareigas. Jam esant 1979 m. B-nės p-kū, teko suruošti ir 24-tą Kanados Lietuvių Dieną.

A. Šetikas, dirbdamas B-ėje, šaulių ramovėnų ir skautų organizacijose, yra

įnešęs didelį įnašą į lietuvišką veiklą. Už tai Niagros Pusiasalio lietuviai su-

darė komitetą iš A. Panu- mio, V. Žemaitienės, P. Barono iš St. Cathari-

nes, P. Balso, Niagara Falls, V. Bieliūno, Wel-

land'o ir E. Sakienės iš Buffalo, N.Y., kuris suorga-

nizavo š. m. birželio mėn.

20 d. šaunų pagerbimą Mul- ticultural Centro salėje. Ja- me dalyvavo daugelis St. Catharines lietuvių ir atvy- kę iš Niagara Falls, Ont. ir Niagara Falls, N.Y., Buffalo, N.Y., Port Colborne, Wel- land'o, Hamilton'o, Toronto.

Prie pagerbimo prisidėjo

per 180 asmenų, bet dėl įvai- rių priežasčių nevisi galėjo

dalyvauti salėje.

Truputį po 6 val. Adolfas Šetikas su žmona atvyko į salę ir svečiams plojant, kuri plačiai nušvietė A. Šetika dukra Daiva perjuosė suka- ktuvinką tautinė juosta su

laustais žodžiais "NĖRA

ŠALIES GRAŽESNĖS UŽ

TĖVYNĖ, KURIĄ VADINAM

LIETUVA". Juosta ir Pr. bendromis jėgomis dirbti

Baltuono medžio dro-

lietuvišką darbą. Svečiai su-

žinys "Gedimino Sapnas" buv-

giedodavo "Ilgiausių Metų".

Meninę programą atliko

Pagerbimo ceremoniją Aukuro Teatro vienetas

sklandžiai pravedė Stasė "Daina", vadovaujant M.

Zubrickienė, kuri Kalvaitienėi, akompo-

niavados žodyje įjungė savo

nuojant Darijai Deksn-

kūrybos ir sumaniai prista-

te i-Powell iš Hamil-

tė solenizantą. Po to pakvie-

tono Kelias solo dainas pa-

tė tarti žodį Vienuolyno vir-

šinininką J. Liaubą, OFM,

lietnė iš Cambridge, Ont.

Sekė valės. Svečius links-

B. Mikalauską, OFM

mino J. Adomaičio

muzika iš Toronto.

Rinktinės vardu sveikino so-

lenizantą Stasys Jokū-

baitis iš Toronto. Jis sa-

vo žodyje pabrėžė, kad jokie

pinigai niekada negalės at-

lyginti už idėta darbą ir va-

gą, tačiau darbai liks išeivi-

jos istorijoje ir tautos atmi-

nime. Sveikino artimas kai-

J. Šarapnickas

Solenizantas A. Šetikas vi-

siems svečiams išreiškė pa-

dėką už dalyvavimą ir pa-

gerbimą bei dovanas, o su-

kakties Rengimo Komitetui

už idėta didelį darbą, orga-

nizuojant šį balių.

J. Šarapnickas

Solenizantas A. Šetikas vi-

siems svečiams išreiškė pa-

dėką už dalyvavimą ir pa-

gerbimą bei dovanas, o su-

kakties Rengimo Komitetui

už idėta didelį darbą, orga-

nizuojant šį balių.

J. Šarapnickas

Solenizantas A. Šetikas vi-

siems svečiams išreiškė pa-

dėką už dalyvavimą ir pa-

gerbimą bei dovanas, o su-

kakties Rengimo Komitetui

už idėta didelį darbą, orga-

nizuojant šį balių.

J. Šarapnickas

Solenizantas A. Šetikas vi-

siems svečiams išreiškė pa-

dėką už dalyvavimą ir pa-

gerbimą bei dovanas, o su-

kakties Rengimo Komitetui

už idėta didelį darbą, orga-

nizuojant šį balių.

J. Šarapnickas

Solenizantas A. Šetikas vi-

siems svečiams išreiškė pa-

dėką už dalyvavimą ir pa-

gerbimą bei dovanas, o su-

kakties Rengimo Komitetui

už idėta didelį darbą, orga-

nizuojant šį balių.

J. Šarapnickas

M. PHILIPPE IZZI
Président

SKAMBINKIT:

125¢ kelnes
pristatant
ir atsiimant

365-7146

NETTOYEURS CLEANERS

365-7146
7661-A CENTRALE

365-1143
495-90e rue. Lasalle

766-2667
2955 ALLARD

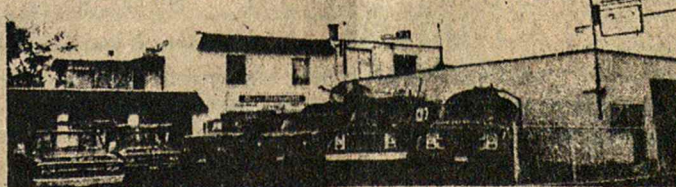

GUY RICHARD ROOFER—COUVREUR

7725 George LaSalle

Geriausios patarėjas ir darbo atlikėjas stogadengys GUY RICHARD, kuris jau seniai lietuviams patarnauja. Darba atlieka sąžiningai ir prieinamomis kainomis. Namų stogo dengimui ar taisymui skambinkite:

364-1470

Couvertures de tous genres — All kinds of roofing

7725, Georges

LaSalle

J.F. Wilson & Sons Inc.

123 Maple Blvd.
Chateaucay
Tel: 691-4763

5784 Verdun Av
Verdun, Que.
Tel: 767-9956

MODERNIOS KOPLVČIOS

PAGERBTAS AUGUSTINAS MYLĖ

Š. m. rugpjūčio mėn. 14 d. vakare pas Igną Petrauską buvo surengta staigmena - jo 60 m. amžiaus sukaktis paminėjimas. Susirinko nemažas būrys draugų. Malonių vaišių metu suaktyvinką sveikino šauliai, NIDO Klubas, draugai.

Augustinas ir Ona Mylės išvyko kelioms dienoms į Bostoną ir Kennebunk Port'ą.

• Inž. SMAILYS Alfredas iš Toronto, su žmona Vida lankėsi Montrealyje ir svečiavosi pas dr. Algirdą ir Kristiną Adomonius. A. ir V. Smailiai kelis metus gyveno Montrealyje ir yra išgiję daug draugų.

• Dr. J. ŠEMOGAS, buvęs ir daugelio atsimenamas montrealietis, gyvenęs Sudbury, paskutiniu metu gyvena Havajuose. Šiomis dienomis jis aplankė Montrealį.

• GRĮŠKAUSKAS Adolfas iš Australijos lankėsi Montrealyje pas J. ir E. Paunksaitus. Jis gyvena Sydney mieste, iš profesijos - traukinių mašinistas. Labai mėgsta skaityti ir dalį laisvo laiko praleidžia tartininkaudamas lietuvių bibliotekoje. Ją suorganizavo ir veda Česlovas LIUTIKAS.

Svečias Griškauskas su E. Paunksniene, lankydamas kitas miesto įžymybes, atsilankė ir "Nepriklausomos Lietuvos" redakcijon. Ji apsimokėjo prenumeratą ir paliko auką laikraščio leidimą parenti, o svečias iš tolimojo kontinento taip pat nuoširdžiai parėmė auką. Dėkojame.

Dr. J. MALIŠKA

DANTŲ GYDYTOJAS

14140 St. Catherine West,
Suite 600, Montreal, P. Q.
Tel. Bus.: 866-8235
Namų: 488-8528

Dr. A. O. JAUGELIENĖ

DANTŲ GYDYTOJA

1410 Guy St., Suite 11-12
Montreal, P. Q.
Tel. Bus.: 932-6662
Namų: 737-9681

M. CUSSON R. GENDRON
VAISTINĖ

Atidaryta kasdien nuo 9 a.m. iki 10 p.m.
Šeštadieniais: nuo 9 a.m. iki 9:30 p.m.
Sekmadieniais: nuo 10 a.m. iki 9:30 p.m.
GREITAS, NEKAINUOJANTIS PRISTATYMAS
7626 Central St. Ville LaSalle, P. Q.
Tel.: 366-9742 ir 365-0505

Dr. A. S. POPIERAITIS

B. A. M. D. C. M. M. Sc. L. M. C. C. F. R. C. S. (c)
MEDICAL ARTS BUILDING, 1538 Sherbrook St. W.
Suite 215, Montreal, P. Q. Tel.: 931-4024

ADVOKATAS

ROMAN J. IŠGANAITIS B. A., B. C. L.

4 Notre Dame E. Suite 504
Montreal, Quebec, H2Y 1B7, Tel.: 878-9534

ADVOKATAS

J. P. MILLER B. A. B. C. L.

168 Notre Dame St. E., Suite 205
Tel.: 366-2063½ 866-2064.

ADVOKATAS

VICTOR E. RUDINSKAS

B. Eng., M. Eng. L. L. B., B. C. L.
4701 Bonnantyne, Verdun (kampos 2-nd Ave.), Que. H4G 1E6
Tel. Bureau: 769-8824; Residence: 366-6245

NOTARAS

J. BERNOTAS

3 Place Ville Marie, Suite 627 Montreal, P. Q.
Tel.: (514) 871-1430.

NOTARĖ

RŪTA POCAUSKAS

50 Du Domaine, 11e Perrot, Que. H7V 5V6
Res. Tel.: 453-9142

1931 m. MONTREALIO LITUANISTINĖ MOKYKLĄ BAIGĖ: Andrius VALINSKAS, Kazys SKUČAS, Andrius KNYSTAUTAS, Vytautas MICKUS, Audra VERBYLAITĖ, Rita JAU-GELYTĖ, Vilija LUKO-ŠEVIČIŪTĖ.

Nauji mokslo metai prasidėjo RUGSĖJO 12 d., tose pačiose patalpose/St. Henry High School.

Registravę pas Mokyklos vadėją M. Jonynienę, tel.: 489-2106.

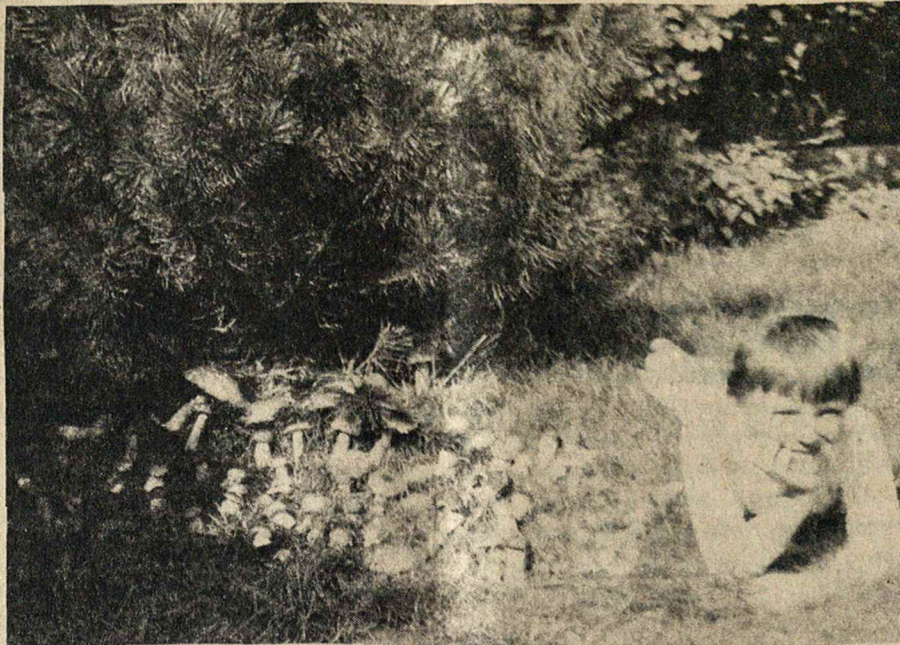
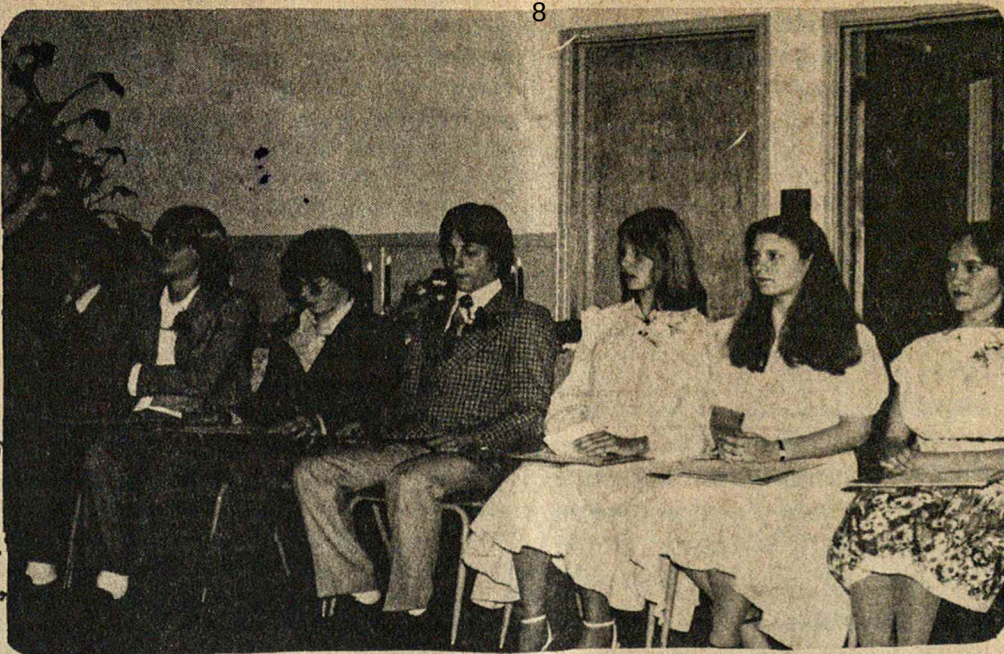
• BALTUONIS Pranas, žinomas medžio skulptorius, grįžo iš ligoninės ir po rankos operacijos grįžo namo toliau gydytis.

• ADOMONIAI, Henrikas ir Ona lankėsi Montrealyje pas sūnų ir marčią-dr. Algirdą ir Kristiną Adomonius. Jodu buvę montrealiečiai pasiilgsta ne tik sūnaus, bet ir Montrealio, kuriame išgyveno ilgus metus ir išaugino šeimą - sūnų ir dukterį. Dukterė Vida taip pat gyvena Toronto.

• Sol. KEBLYS Antanas grįžo iš Kennebunk Port'o praleidęs atostogas. Jis ten turėjo progos ir koncertuoti. Akomponavo Saulius CIBAS iš Bostono.

• ZABIELOS, K. ir A. iš Ville LaSalle, su savo dvejomis dukromis praleido savaitę atostogų Kennebunk Port'e.

• GIRDŽIUS Dovas su žmona Marija išvyko į Jamaicą, Montego Bay atostogų.

GRYBŲ SEZONAS JAU ČIA - laimingas grybautojas Andrius Valinskas su gražiausiais eksponatais...

VIETOJE GĖLIŲ AUKOJO TAUTOS FONDUI.

A. a. JONUI PETRULIUI miras, auکوjo:

\$ 100, - "Nepriklausomos Lietuvos" Leidimo Bendrovė; po \$ 25, - P. J. Žukauskas, Dainių šeima, Montrealio Lietuvių Žvejotojų ir Medžiotojų Klubas NIDA; po \$ 20, - A. Klezas, J. Paškevičius, J. Kibirskis; po \$ 10, - L. V. Giriniai, A. Žiukas, M. J. Šiaučuliai, A. O. Mylės, R. R. Lapinas, A. J. Bunys, B. Nagienė, J. Banaitis, J. Valiulis, K. Rašytinis, V. Lukauskas.

Užuojauna arti miesiems!

Montrealio Tautos Fondo Atstovybės Kasininkas

Ta proga E. Esses auکوjo \$10, - Širdies Tyrimo Fondui.

INTENSIVŲS PRANCŪZŲ KALBOS KURSAI VETUI

Saugusiems prancūzų kalbos kursai, parengti Quebec'o provincijos Imigracijos ir Kultūrinių Bendruomenių ministerijos, vyks 4 savaites, nuo pirmadienio iki penktadienio, rytais nuo 8:30-12:15 v. arba popiečiais, nuo 12:30-16:15 v. Prasideda nuo 1-25 rugsėjo 1981 m., prie Jolicoeur metro, 1741 De Biencourt, pastate C. O. F. I. Saint-Charles.

Užsiregistravimo diena; 31 RUGPJŪČIO, nuo 9-12 v. r. RYTINIAMS KURSAMS ir nuo 1-4 p.p. POPIETINIAMS KURSAMS.

Vietos yra ribotos. NEPRALEISKITE GEROS PROGOS - KURSŲ VETUI. Informacijos - 761-5806.

"AUKURO" GASTROLĖS

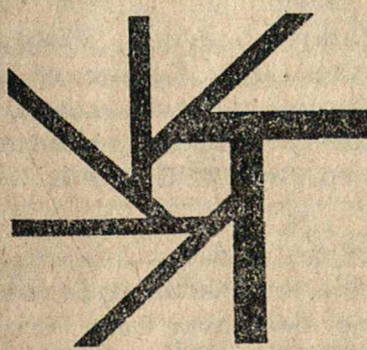
Hamiltono Lietuvių Teatras AUKURAS ši sezoną numato visą eilę gastrolių: New York'e, Hartford'e, Boston'e, Rochester'yje ir spalio mėn. Montrealyje.

PARDUODAMAS

3 šeimų namas, garažas ir krautuvė geroje vietoje. Kreiptis Tel.: 366-7519 arba: 1-224-4732.

RENKU

senas lietuviškas knygas, laikraščius, plokšteles ir kitą lietuvišką medžiagą. P. ADAMONIS
Tel.: 722-3545

Tony's Photo Studio

Portraits Portraits
Mariage Weddings
Passeport Passport
Commercial Commercial

Montreal 525-8971
Brossard 678-2951

TONY LAURINAITIS

DĖMESIO ŽUVAUTOJAMS

BASKOTONG EŽERAS - STURGEON LODGE puiki žuvalimo vieta, švarios kabinos, baras, laivai, motorai, žuvelės!

Užsisakykite vietas - STURGEON LODGE
Box 119, R.R. 2
Maniwaki, Que.
Tel. (819) 449-4355.

TRANS-QUEBEC SIDINGS L.T.D.

ALUMINIJAUS DURYS, LANGAI, STOGELIAI, APKALIMAI ALUMINIUM, PLIENU, PLASTINE MEDŽIAGA. GARANTUOTAS IR APDRAUSTAS DARBAS

SAVININKAS: John OSKOWICZ
8499 rue Grouard, St. Leonard, H1P 2M5
Tel.: 321-1975

LITAS

MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:

Term. ind. 1 m. 18 %
Certifikatai 19 %
Spec. taup. s-tas 17 %
Taupymo S-tas 11 %
su apdrauda iki \$ 2000.
Trumpalaikiai ind. 20 %
už \$ 20,000 ir daugiau
Čekių s-tas 6 %

DUODA PASKOLAS

Nekilnojamo Turto,
Asmenines ir
Prekybines.
Paskolos mirties atveju
apdraustos iki \$ 10,000.-

KONFIDENCIALUS IR GREITAS PATARNAVIMAS
ČEKIAI IR VISI KITI PATARNAVIMAI VETUI

KASOS VALANDOS

	1465 De Seve	3907 A Rosemont
Pirm. Antr. Treč.	9 - 3	-----
Ketvirtadieniais	12 - 8	6 - 8
Penktadieniais	12 - 6	12 - 6

Maurice Kaplan
Kailių siuvėjas

Tel.: 767-6183

• Didelis pasirinkimas gotavų paltų
• Vasaros laiku saugojimas (Storage)
• Taisau ir remodelioju
• Siuvu ir parduodu

1449 RUE ST-ALEXANDRE
SUITE 500A

MONTREAL, QUEBEC
H3A 2G6

TEL. 288-9646

D. N. BALTRUKONIS

IMMEUBLES - CLASIC INC.

NEKILNOJAMO TURTO VISAPUSISKAS

PATARNAVIMAS - PIRKIMAS - PARDAVIMAS

445 Jean Talon W. Suite 305, Montreal, P. Q.
Tel.: 273-9181 Namų: 737-0844.

DANPAR REALITIES CORP.

310 VICTORIA AVE SUITE 409
MONTREAL, P. Q. H3Z 2M9

VINCAS PIEČAITIS

Nekilnojamo Turto Patarnavimas Montrealyje
Investicijos JAV ir Kanados provincijose

Tel. Bus.: 482-3460
Res.: 366-7041

GREITAS IR TIKSLUS PATARNAVIMAS!

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD. MONTREAL, P. Q.

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.

DRAUDIMO AGENTŪRA

6695 - 35th Avenue, Montreal H1T-3A6
TEL. 727-3120 Namų 376-3781

Albertas NORKELIONAS, B.A. C.S.C., I.B.

Komercinio privataus turto, automobilių
atsakomybės, gyvybės draudimas

Agentūra veikia nuo 1945 m.

montreal west automobile

LEONAS GURECKAS
SALES MANAGER

PONTIAC • BUICK • ASTRE

• NERIBOTAS PASIRINKIMAS VARTOTI
IR NAUJŲ AUTOMOBILIŲ
• NEITIKĖTINAI GEROS SĄLYGOS
AUTOMOBILIUI (SİGYTI)
• MŪSŲ FIRMA NUOŠIRDŽIAI IR SU
IŠIMTIMI JŪMS, PASITARNAUS!
• UŽEIKITE! IŠTİKINKITE!
PASINAUDOKITE!

PASIKALBĖKITE SU
Menageriu Leo GURECKAS

mw montreal west automobile

11 WESTMINSTER SOUTH

(At the end of Sherbrooke Street West). 489-5391